



MEGAFOON



Dat er nog altijd mensen 123456 als wachtwoord hebben. Dat vind ik hallucinant.

Inloggen op apps via je Google- of Facebookaccount is niet per se onveilig, want bedrijven als Google en -Facebook bewaken goed wat er met hun accounts gebeurt, aldus professor computerbeveiliging **Bart Preneel**. “Maar je betaalt er een prijs voor: Google en Facebook gaan nog meer over jou weten. Zorg er zeker voor dat je een sterk wachtwoord gebruikt: kunnen de hackers aan je Google-account, dan kunnen ze ineens aan alles.”

(Het Nieuwsblad, 11/12/2019)



Vier is trouwens eenvoudiger dan drie, want met drie valt er bij het samenspelen vaak eentje uit de boot.

Heb je drie of meer broers en/of zussen, dan is de kans groter dat je in een gelukkig gezin bent opgegroeid, zeggen Australische onderzoekers. De stelling wordt niet terdege bevestigd door andere wetenschap of recente data, oordeelt de Factchecker van *Knack*, maar professor psychologie **Mia Leijssen** kan er zich wel iets bij voorstellen. “Doordat het niet meer vanzelfsprekend is om een groter gezin te hebben, is dat een bewuste en gemotiveerde keuze waar die ouders echt voor gaan. Er rust ook minder druk op de kinderen omdat de verwachtingen gespreid zijn over meerdere broers en zussen.”

(Knack, 20/11/2019)



Weet je, aan de universiteit van Google studeert iedereen af met grote onderscheiding.

In de discussies over het nut van vaccins moet deskundigheid altijd doorwegen, vindt viroloog **Marc Van Ranst**. “Kijk naar debatten in de media, met aan de ene kant een expert die zich al twintig jaar verdiept in vaccinologie. En aan de andere kant bijvoorbeeld ‘Roger’, die sinds kort online wat dingen over vaccins heeft opgezocht. De publieke opinie denkt: de waarheid zal wel ergens in het midden liggen. Onzin natuurlijk. De expert heeft gelijk.”

(De Morgen, 02/12/2019)

JORIS



© Joris Snaet

Hoe pas je de zero waste-filosofie toe op je kot?

Lees meer op P.18

ADVIESPLATFORM CORVUS PUT WIJZE RAAD
UIT ONZE GESCHIEDENIS

Het verleden komt nog goed van pas

‘Geschiedenis herhaalt zich nooit, maar rijmt altijd een keer.’ Een versregel van Spinvis, maar ook het uitgangspunt van geschiedkundig adviesplatform Corvus. Historicus Bram De Ridder en zijn team pluizen het verleden uit en zoeken naar gelijkenissen met het heden. Zo willen ze de maatschappij inzichten bieden rond actuele thema’s zoals de brexit, bitcoins of sociale media. “Er vallen lessen te trekken uit het verleden. Het is niet zo dat we alles voor het éérst meemaken.”

TEKST: Pieter-Jan Borgeloen | FOTO: ZUMAPRESS – Rob Pinney

“Het idee voor Corvus kwam er na het brexit-referendum en de verkiezing van Trump”, zegt Bram De Ridder van de Onderzoekseenheid Geschiedenis. “Media vroegen zich af of je de situatie vandaag kan verklaren aan de hand van het verleden, en het viel op dat veel collega’s daar moeilijk op konden antwoorden. Tegelijk zie je veel ‘zelfverklaarde historici’. Iederéén claimt een expert te zijn. Te pas en ten onpas hoor je dat men het populisme vandaag vergelijkt met dat van de jaren dertig. Ik vraag me dan af of er geen betere vergelijkingen bestaan. En ik vind dat we nood hebben aan professionele historici die zich daarover buigen.”

Enter Corvus. “Wij doen aan ‘toegepaste geschiedenis’. Via historisch onderzoek willen we maatschappelijke organisaties advies geven rond bepaalde vraagstukken. Dat kan gaan om het heden, maar ook om de toekomst. Stel: een bedrijf wil investeren in waterstof-technologie, maar vraagt zich af of die zal aanslaan. Dan kan de geschiedenis soelaas bieden. Waterstof heeft potentieel als milieuvriendelijke brandstof, maar helaas ook een slechte historische reputatie. Zo zijn er heel wat negatieve associaties: de waterstofbom, de ramp

met de Hindenburg ... Dan weet je dat je enkele historische vooroordelen zal moeten wegwerken, wil je het maatschappelijk potentieel van die energie correct inschatten.”

Leidraad

Dankzij steun van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) krijgt Corvus vier jaar de tijd om zijn werking uit te bouwen. “Er bestaat nog geen standaardprocedure rond toegepaste geschiedenis, dus we gaan van start met veel vragen: hoe begin je aan zo’n vergelijking? Hoeveel historische cases heb je nodig om een actuele problematiek te duiden? Welke periodes kan je met elkaar vergelijken, en kijk je over werelddelen heen? Kan je de Chinese administratie uit de 18de eeuw bijvoorbeeld vergelijken met de Vlaamse overheid anno 2019? Het zal trial-and-error zijn, maar het is de bedoeling om een duidelijke leidraad ontwikkelen.”

Corvus werkt samen met het Algemeen Rijksarchief in Brussel en met tal van Vlaamse partnerorganisaties, gaande van overheidsinstellingen tot media-bedrijven. Het platform focust op vier specifieke thema’s: grenzen; media en fake news; vertrouwen in publieke in-



Oktober 2019. Brexitvoorstanders protesteren in Londen nadat de uit-tredingsdatum opnieuw werd verschoven. Bram De Ridder: “Een no-deal-brexite heeft behoorlijk wat gemeen met de splitsing van de Nederlanden in de zestiende en zeventiende eeuw.”

stellingen; en de impact van technologische veranderingen.

“We richten ons op thema’s die vandaag maatschappelijk relevant zijn. In samenspraak met de organisaties maken we concrete cases. Voor de gouverneur van West-Vlaanderen en Voka schatten we bijvoorbeeld de impact van



Bram De Ridder:

Vandaag wordt ons denken beïnvloed door *fake news* of harde tweets, tijdens de Tachtigjarige Oorlog was er de pamflettenoorlog, waarbij zowel de Spanjaarden als de Nederlanders propaganda verspreidden en de tegenpartij belasterden ...

een no-dealbrexit in. De huidige situatie vergelijken we met het ontstaan van de grens tussen de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden. Voor het Vlaams Vredesinstituut willen we dan weer uitzoeken of we voor de huidige strijd tegen terreur lessen kunnen trekken uit de Balkanoorlog (zie hiernaast) ... De

bedoeling is dat partnerorganisaties ons advies evalueren en ermee aan de slag gaan.”

Kan je het verleden zomaar met het heden vergelijken? “Er zijn grote verschillen, maar hier en daar vind je ook gelijkenissen. Als we het vandaag hebben over nieuwe media die onze levens veranderen, bedoelen we Facebook of Twitter. In de renaissance was dat de drukpers. Vandaag wordt ons denken beïnvloed door *fake news* of harde tweets, tijdens de Tachtigjarige Oorlog was er de pamflettenoorlog, waarbij zowel de Spanjaarden als de Nederlanders propaganda verspreidden en de tegenpartij belasterden ... Ik zeg niet dat de situatie krek hetzelfde was, maar het is verkeerd om te denken dat we alles voor het eerst meemaken.”

Scepsis

Hoe kijken collega-historici naar toegepaste geschiedenis? Zijn ze niet bang dat toepasbaarheid de nieuwe maatstaf wordt in humane wetenschappen? “Er is scepsis, maar dat hoeft niet slecht te zijn. Het houdt ons scherp. Bovendien sluit het één het ander niet uit. Wij doen niet aan puur historisch onderzoek, maar hebben die informatie wel nodig. Als we een actuele case vergelijken met de toestand in het oude Rome, hebben we er baat bij dat er nog steeds sterk onderzoek naar de Klassieke Oudheid gebeurt. En als wij geschiedenis inzetten op andere vlakken dan louter het academische, biedt dat ook mogelijkheden voor nieuw fundamenteel onderzoek.”

“Ik hoop dat we binnen vier jaar een goed draaiend platform rond toegepaste geschiedenis hebben uitgebouwd, dat de nodige erkenning krijgt binnen de maatschappij”, besluit De Ridder. “Organisaties moeten weten dat ze bij ons terecht kunnen, en hoe een goed advies eruitziet. En als ik écht mag dromen, hoop ik dat we ook internationaal potentie kunnen breken.”

Van brexit tot bitcoin

Welke actuele topics kan je linken aan historische gebeurtenissen? En welke inzichten biedt dat? Wij selecteerden drie cases waar rond Corvus zal werken.

Brexit

De Ridder: “De mogelijkheid van een no-dealbrexit heeft behoorlijk wat gemeen met het ontstaan van de grens tussen de Habsburgse Nederlanden en de Republiek der Verenigde Provinciën – grofweg het huidige België en Nederland – in de zestiende en zeventiende eeuw.”

“In beide situaties gaat het om een onverwachte opsplitsing. En dan moet je rekening houden met de partijen aan weerszijden van de grens. Toch zie je dat zowel de EU als de Britten de eigen belangen behartigen. In het geval van een no-dealbrexit dreigt Europa met zware controles op Britse goederen, en omgekeerd. In de renaissance was het net zo, en heeft men ook zware handelsblokkades ingevoerd, maar al snel werd duidelijk dat dat niet haalbaar is. De kosten voor de economie lopen zo erg op dat je het op een gegeven moment moet loslaten.”

“Bij brexit lijkt het alsof Brussel en Londen gaan bepalen hoe de werking aan de grens eruit zal

zien, maar als we afgaan op wat in de zeventiende eeuw is gebeurd, zullen het de mensen op het terrein zijn die beslissen. Je kan zeggen dat er zoveel trucks gecontroleerd worden, dat er zoveel controleposten moeten zijn en dat je specifieke tarieven moet heffen. Maar in de praktijk zijn het de douaniers, politieagenten en bedrijven die aangeven wat haalbaar is. Net zoals het vroeger paspoortcontroleurs, soldaten, of stadsofficiëren waren.”

Strijd tegen terreur

De Ridder: “Tal van landen hebben wapens geëxporteerd naar het Midden-Oosten, in het kader van de burgeroorlog in Syrië en de strijd tegen IS. Hetzelfde is gebeurd tijdens de Balkanoorlog in de jaren negentig. Toen zagen we dat diezelfde wapens twintig jaar later opnieuw opdoken, maar dan in het criminele circuit, bij mensensmokkelaars of terreurgroepen. Heel wat overheden hebben op die manier dus eigenlijk de criminaliteit ‘gesponsord’. De situatie in het Midden-Oosten verschilt natuurlijk van die in Europa, maar het is niet onwaarschijnlijk dat de geschiedenis zich herhaalt.”

“Tegenwoordig is er ook bezorgdheid over ‘verdoken wapensmokkel’, zoals *dual use*-goederen. Bepaalde goederen, technologieën of software die in het dagelijkse leven worden gebruikt, maar ook een militaire bestemming kunnen hebben. Denk aan mechanische onderdelen die zowel in wagens als voor wapens kunnen worden gebruikt. Men gaat er vaak van uit dat dit een actueel probleem

is, maar ook in de renaissance zag je het al. Houtskool kon bijvoorbeeld worden gebruikt als brandstof, maar in combinatie met zwavel en salpeter kon je er ook buskruit mee maken. Of denk aan paarden: die konden ingezet worden voor de landbouw, maar evengoed voor militaire doeleinden. Het waren bij wijze van spreken de tanks van vandaag (*lacht*).”

Bitcoin

De Ridder: “In samenwerking met de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat buigen we ons over de blockchain-technologie (*een online systeem om veilig gegevens vast te leggen – red.*). Er gaan stemmen op dat die technologie de notaris zou kunnen vervangen. Daarom onderzoeken we de rol van de notaris als vertrouwenspersoon, die al dateert van de middeleeuwen, en tegelijk bekijken we hoe technologie ook in het nadeel van de mens kan spelen.”

“De blockchaintechnologie is ook het systeem achter de bitcoin. Het lijkt ons interessant om uit te zoeken welke invloed die digitale munt kan uitoefenen op de financiële wereld. Want ook daar zijn vernieuwingen niks nieuws. In de middeleeuwen leenden mensen geld bij particulieren, tot de banken er kwamen in de veertiende eeuw en het systeem op zijn kop zetten. We willen bekijken of de banken bestand zijn tegen dergelijke nieuwe technologie, en hoe zij destijds het pleit gewonnen hebben van de particulieren.” (pjb)



EMERITI STAAN VLUCHTELINGEN BIJ
MET RAAD EN DAAD

“Als er geen oorlog is, is studeren geen probleem”

Vluchtelingen hebben het niet zo makkelijk als ze besluiten een universitaire studie aan te vatten of weer op te pikken. Emeriti hebben dan weer vaak tijd en expertise op overschot. In maart werd daarom het emeritusbuddyproject in het leven geroepen: “Professor Ludo is een beetje als een vader voor mij.”

TEKST: Ine Van Houdenhove | FOTO: Rob Stevens

Emeritus professor Daniel Daly (FaBeR) en Fadi Mouselli.

Fadi: “In Syrië stonden we onder grote druk, er was geen water, geen elektriciteit... De laatste maanden kwam er van studeren niet veel in huis.”

Als we Fadi Mouselli (23) zien, realiseren we ons dat we vorig jaar zijn twee jaar oudere broer Fouad ontmoet hebben, tijdens de taaltafels Arabisch van het Instituut voor Levende Talen, het Centrum voor Levende Talen en de opleiding arabistiek. Fouad vertelde toen in vloeitend Nederlands over zijn eigen plannen om voor industrieel ingenieur te gaan studeren. En ook over de dromen van zijn jongere broers: Feras wilde graag geneeskunde gaan doen, Fadi hoopte zijn studie tandheelkunde weer te kunnen oppakken.

Vandaag timmeren de drie broers stevig verder aan de weg. Fouad studeert aan Thomas More in Mechelen, Fadi is bachelorstudent biomedische wetenschappen en Feras slaagde in juli voor het toelatingsexamen geneeskunde. Dat hebben ze mede te danken aan emeritus professor Daniel Daly, vertelt Fadi: “We zijn in 2017 met onze moeder naar België gekomen, vanuit Aleppo. Nadat onze vader was overleden, was alles te moeilijk geworden en konden we niet in Syrië blijven.”

Na vier maanden in het asielcentrum in Lubbeek, kon het gezin in Willebeek gaan wonen. “Daar leerden we professor Daly kennen. Hij was toen buddy voor de stad Leuven en heeft ons met allerlei zaken geholpen. Als je plots in een vreemd land terecht komt, en niemand kent, kan je zulke hulp goed gebruiken. Wij wilden alle drie graag studeren aan de universiteit, maar we hadden geen idee hoe we eraan moesten beginnen. Professor Daly is met ons

naar de Sociale Dienst gegaan en naar de Dienst Studieadvies, waar Joke Vanhoudt ons heel goed verder geholpen heeft. Tot op vandaag staat ze ons met raad en daad bij als we een probleem hebben.”

“

Emeritus professor
Daniel Daly:

Ik noem mezelf geen vrijwilliger, maar een ‘niet betaalde professional’. Het is een beetje als makelaar spelen, vanuit je expertise wegwijs maken in het reilen en zeilen aan de universiteit.

Daly: “De jongens hadden intussen alle drie Nederlands gevolgd aan het ILT. Feras behaalde in amper vijf maanden niveau 5! Hij en Fadi begonnen eerst bij biomedische wetenschappen om zich voor

te bereiden op de toelatingsproeven voor geneeskunde en tandheelkunde. Aanvankelijk was het de bedoeling dat ze een studentenbuddy zouden krijgen uit de lerarenopleiding. Maar dat zou pas na de examens van start gaan. Toen kwam ik op het idee om emeriti in te schakelen. Immers: studenten komen en gaan, maar gepensioneerd blijven bestaan (*lacht*). Samen met het Emeritiforum en met Joke Vanhoudt hebben we dan dit voorjaar een soort speeddate georganiseerd waar kandidaat-buddy's en studenten elkaar konden leren kennen en zien wie welke student het beste zou kunnen bijstaan. Zelf heb ik nadien ook twee studenten begeleid, een Syriër en een Palestijn.”

“Ik noem mezelf geen vrijwilliger, maar een ‘niet betaalde professional’ (*lacht*). Het is een beetje als makelaar spelen, vanuit je expertise wegwijs maken in het reilen en zeilen aan de universiteit. Ik probeer de problemen niet zelf op te lossen, maar wel door te verwijzen naar de juiste instanties. En ik heb bijvoorbeeld ook gezocht naar een app om anatomische termen van het Latijn naar het Arabisch te vertalen. Bijles geven heb ik dan weer nooit gedaan. Als buddy kies je zelf hoe ver je gaat in de begeleiding die je geeft.”

Trotse moeder

“Ik heb in Aleppo twee en een half jaar tandheelkunde gestudeerd, en wil in juni graag toelatingsexamen doen om mijn studie voort te zetten”, vertelt Fadi. “Maar als het niet lukt is dat niet erg. Biomedische

sche wetenschappen is ook een heel interessante richting. Ik ben intussen al voor een paar zware vakken geslaagd.”

“Na biomedische zou ik misschien nog wel een manama willen doen. Ik hou van studeren, net als mijn broers. Ik ging ook heel graag naar het ILT, ik voelde me daar echt thuis. Misschien ga ik er nog Engels volgen, in de zomer.”

“Dit academiejahr voel ik me ook heel goed aan de universiteit. Vorig jaar studeerde ik nog halftijds, om te wennen aan het systeem, nu is dat voltijds. 99% van wat er in de les wordt gezegd, kan ik volgen. Ik heb ook wat vrienden gemaakt, zij helpen me als ik vragen heb. In mijn richting zitten nog drie studenten uit Syrië. Eén meisje kende ik zelfs nog van vroeger uit Aleppo, hier kwamen we elkaar dan opnieuw tegen! We hebben veel steun aan elkaar.”

“Mijn moeder is trots op haar zonen, janzeker. Zelf volgt ze lessen Nederlands aan het CVO, en ze is ook bezig met het behalen van haar rijbewijs. De vrouw van professor Daly is intussen een echte vriendin geworden voor haar.”

“Ik studeer hard. Anders gaat het niet. Vakken als chemie en biofysica, daar was ik al jaren niet mee bezig geweest. Maar studeren is geen probleem als de omgeving rustig is. In Syrië stonden we onder grote druk, er was geen water, geen elektriciteit... De laatste maanden kwam er van studeren niet veel in huis. Je veilig voelen is een basisvoorwaarde om te kunnen studeren. Nu dat in orde is, vertrouw ik erop dat het stapje voor stapje in orde komt.”



Droom voor ogen

Jina Khoudary (38) werkte jarenlang als apothekeres in Aleppo. Ze was er ook medisch vertegenwoordiger, en één jaar praktijkdocent op de universiteit. Vier en een half jaar geleden vluchtte ze naar België voor het oorlogsgeweld in haar stad. De eerste acht maanden na haar aankomst

“

Jina Khoudary:
Studenten hebben hier echt veel mogelijkheden en vrijheden ... Ik vind het vreemd dat niet iedereen dat altijd evenzeer waardeert.

verbleef ze met haar zontjes in een asielcentrum in de buurt van Luik. “Daar leerde ik Frans, wat ik al een beetje kende van op school. Pas nadien verhuisde ik naar Antwerpen en ben ik Nederlands beginnen te leren. Ik was ervan doordrongen dat de taal leren de belangrijkste sleutel is om te kunnen integreren. Dus heb ik me in de eerste plaats daar op gefocust.”

Nederlands leren verliep vlot, na veertien maanden behaalde Jina niveau 4.1 “Dat ik al wat Frans kende, en een beetje Engels, hielp wel. Nederlands is geen makkelijke taal om te leren als je Arabisch spreekt – kijk alleen al maar naar het andere schrift – maar het is zeker niet onmogelijk.”

Vervolgens ging Jina anderhalf jaar aan de slag als bediende, in het kader van verplichte tewerkstelling. “Tegelijk had ik een droom voor ogen: weer werken als apotheker. Mijn diploma van de universiteit van Aleppo wordt enkel erkend op bachelor-niveau omdat de thesis niet beantwoordt aan de eisen van vandaag. Jammer, maar ik begrijp het wel.”

Snelle klik

Vorig academiejaar schreef Jina zich dan in voor het postgraduaatsprogramma farmaceutisch wetenschappelijk onderzoek. “Ook al woonde ik toen nog in Antwerpen, ik wist dat de KU Leuven één van de beste universiteiten ter wereld is, het zou dom zijn om de kans niet te grijpen om hier te studeren. Het pendelen viel me wel zwaar, zeker als alleenstaande moeder. Eind december konden we gelukkig verhuizen naar Leuven, ook mijn broer en zijn vrouw wonen hier.”

Nadat het noodlot toesloeg – er brak brand uit in haar appartement – werd het Jina even allemaal te veel. “Ik ben niet iemand die snel opgeeft, maar toen kon ik niet meer. Professor Veerle Foulon verwees me toen gelukkig door naar Lin

Emeritus professor Ludo Melis (Faculteit Letteren) en Jina Khoudary. Melis: “Buddy zijn geeft je de kans iets concreets te doen en te betekenen, iets wat samenhangt met je expertise van vroeger en persoonlijker is dan pakweg geld storten.”

Wu van de Studentenadviesdiensten. Hij bracht me in contact met professor Ludo. Zijn hulp is echt van onschatbare waarde geweest. Samen met zijn vrouw hielp hij me met allerlei praktische vragen, bijvoorbeeld ook om vrijetijdsactiviteiten te vinden voor mijn kinderen. Ik heb geen ouders meer, en voor mij voelt professor Ludo een beetje als een vader.”

“Buddy zijn geeft je de kans iets concreets te doen en te betekenen, iets wat samenhangt met je expertise van vroeger en persoonlijker is dan pakweg geld storten”, zegt emeritus professor Ludo Melis. “Het klikte snel, Jina is even oud als onze dochters. In sommige periodes komen we een paar keer per week samen, in andere minder. Maar we houden wel systematisch contact via mail, berichtjes ... Jina’s Nederlands is uiteraard zeer goed, maar ze kon wat hulp gebruiken wat betreft academisch taalgebruik, en bij het schrijven van haar masterproef. Wat wordt er precies verwacht? Ook het verwachtingspatroon tijdens een examen kan van land tot land verschillen. Mag of moet je een kritisch standpunt innemen? Hoe bouw je een betoog op? In het Midden-Oosten wordt bijvoorbeeld vaak associatief geredeneerd.”

Knelpuntberoep

Een grote uitdaging voor Jina zijn ook de vaktermen in het Engels: “Die moesten wij niet kennen op de universiteit in Aleppo. *Metabolism* is zowat hetzelfde als metabolisme, maar het Arabische woord is helemaal iets anders. Ook afkortingen waren in het begin moeilijk voor me. O.b.v.? Q.O.L.? Het is simpel als je het eenmaal weet, maar mijn eerste indruk was: ‘Oei, wat is dat?’ (*lacht*)”

“Mijn kinderen zijn nu negen en elf en doen het heel goed op school, ze zitten in het vierde en zesde leerjaar en zijn bij de besten van de klas. Ze spreken intussen beter Nederlands dan Arabisch. Ik ben heel trots op hen. En zij zijn ook fier op hun mama, ze sporen me aan goed te studeren. Ik vind het niet altijd makkelijk voldoende tijd te vinden, er is altijd wel wat anders wat gedaan moet worden. Maar ik doe mijn best.”

“Met mijn medestudenten heb ik af en toe contact tijdens de les. Maar er is een groot leeftijdsverschil, zij hebben andere zorgen dan ik. Studenten hebben hier echt veel mogelijkheden en vrijheden ... Ik vind het vreemd dat niet iedereen dat altijd evenzeer waardeert.”

Ze hoopt na het behalen van haar diploma in een apotheek aan de slag te kunnen: “Het is een knelpuntberoep en het kan wellicht een voordeel zijn dat ik Arabisch ken. Ik hoop dat het lukt.” Maar daar is professor Melis van overtuigd: “Het komt in orde, het is een kwestie van tijd.”

i Zelf nood aan een buddy of zin om er één te zijn? Andere vragen of suggesties? Neem contact op met Lin.Wu@kuleuven.be (Contactpunt Interculturaliteit) of Joke.Vanhoudt@kuleuven.be (Dienst Studietoelagen)

Studeren als vluchteling: waar kan je terecht?

“Hoeveel studenten we hebben met een vluchtelingenstatuut, weten we eigenlijk niet exact”, zegt Lin Wu van de Studietoelagendiensten. “Bij de inschrijving ben je niet verplicht dat mee te delen. En wie op zijn zestiende als vluchteling naar ons land kwam, een Vlaams diploma secundair onderwijs behaalt en verder gaat studeren, ziet zichzelf misschien ook niet meer als vluchteling.”

Er zijn in ieder geval, over alle campussen van de KU Leuven verspreid, minstens 55 studenten die een vluchtelingenstatuut hebben. Daar zijn ook doctorandi, predocs en studenten met een creditcontract bij gerekend.

Op dit moment zijn er 21 ‘buddy-koppels’ gevormd, zegt Lin Wu. “Ook anderstalige nieuwkomers die recent gemigreerd zijn en aan het ILT Nederlands volgen met de bedoeling nadien te gaan studeren, kunnen een beroep doen op een buddy, zodra ze in niveau 5 zitten.”

Op een website die zich specifiek richt tot studenten met een vluchtelingenstatuut staan alle diensten en informatie opgelijst die voor hen nuttig kunnen zijn. “Van diploma- en taalvoorwaarden over benodigde documenten tot studiebegeleiding. Daarnaast fungeer ik zelf als aanspreekpunt”, zegt Lin Wu. “Je kan me bereiken via refugee@kuleuven.be.”

i www.kuleuven.be/studentenvoorzieningen/vluchtelingen

in Memoriam

De universitaire gemeenschap neemt afscheid van:

Viktor Rogiers
Student Master Business Economics aan de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen (11/10/1997 – 13/11/2019)

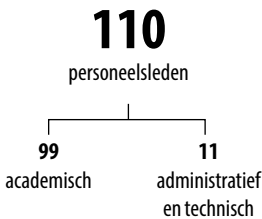
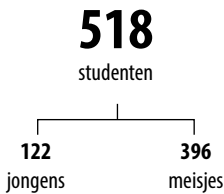
Professor Frans Benoit
Emeritus docent aan de Faculteit Bio-Ingenieurswetenschappen (05/10/1938 – 15/11/2019)

Professor Jef Van den Broeck
Emeritus professor aan de Faculteit Ingenieurswetenschappen (04/03/1940 – 26/11/2019)



CAMPUS
ANTWERPEN

Stamboom
Naast handelswetenschappen (zie *Campuskrant* van 23 oktober) biedt Campus Antwerpen ook opleidingen letteren aan. Die maakten tot de integratie als hogeschoolopleiding van het lange type deel uit van Lessius Antwerpen, dat voor de professionele bachelors in 2012 opging in Hogeschool Thomas More en voor de academische opleidingen is geïntegreerd in KU Leuven.



HOE PIKKEN KINDEREN TALEN OP?

“Frans leer je, Engels gebruik je”

Om en bij de drieduizend woorden. Zo groot is de Engelse woordenschat van twaalfjarigen, blijkt uit een recente studie van de onderzoeksgroep Taal, Onderwijs en Samenleving. Voldoende om bijvoorbeeld informele gesprekken in die taal te kunnen volgen. “We zien dat een twaalfjarige op een andere manier wordt blootgesteld aan Engels dan een tienjarige, omdat hij vaker games speelt en naar Engels gesproken tv-programma’s zonder ondertiteling kijkt”, vertelt professor Elke Peters.

TEKST: Peter Van Dyck | CARTOON: Joris Snaet



Experte taalverwerving
Elke Peters:

We mogen gerust wat ambitieuzer zijn voor Engels. Kinderen krijgen via tv, sociale media en liedjes vooral mondeling, informeel taalgebruik mee.

Omdat computerspelletjes interactief zijn, bevorderen ze de taalvaardigheid. Dat verklaart meteen waarom jongens, die meer gamen dan meisjes, op twaalfjarige leeftijd hogere scores halen in Engelse taaltests. Het zegt iets over hoe je spelenderwijs kennis van een vreemde taal kan verwerven. “Op die jonge leeftijd lukt dat heel goed, zeker met het alomtegenwoordige Engels”, zegt Elke Peters, experte taalverwerving op Campus Antwerpen. “Kinderen komen wekelijks heel wat uren met Engels in contact. Zo pikken ze de taal makkelijk op, zonder daar bewust inspanningen voor te doen. Ze hoeven er geen grammaticaregels of woordenschatlijstjes voor in te studeren. De motivatie speelt ook een grote rol, zeker bij gaming. Omdat kinderen die spelletjes leuk vinden en er graag beter

in worden, leren ze gretig nieuwe woorden.”

Graag wat ambitieuzer

Leerkrachten in het middelbaar mogen niet blind zijn voor de voorkennis van sommige leerlingen. “Er zijn immers grote individuele niveaunderschillen. Je hebt leerlingen die al veel woorden kennen, maar evengoed zijn er die eerder weinig met het Engels in aanraking zijn gekomen. Leerkrachten zouden dus, in de mate van het mogelijke, oog moeten hebben voor differentiatie, zodat iedereen gemotiveerd blijft. Dat geldt zeker voor jongens, omdat zij vaker met een voorsprong starten. Persoonlijk vind ik dat we ook wat ambitieuzer mogen zijn voor het Engels. Kinderen krijgen via tv, sociale media en liedjes vooral het mondelinge, informele taalgebruik mee. Hier kan onderwijs

echt het verschil maken, door hen ook de meer formele vormen mee te geven.”

Een andere frappante vaststelling is de diepe kloof met het Frans. “In het tweede secundair hebben leerlingen al drie jaar lessen Frans achter de rug en toch zijn de scores in luistervaardigheid en woordenschatkennis voor het Engels veel hoger. Om een tekst goed te begrijpen is het vooral belangrijk dat leerlingen in eerste instantie de vaak voorkomende woorden van een taal kennen. En voor Frans blijkt dat minder het geval te zijn dan voor Engels. Dat komt omdat ze bijna enkel via de leerkracht en de handboeken met Frans in contact komen. Die handboeken zijn bovendien vaak thematisch opgevat, waardoor ze nogal eens woorden bevatten die in de praktijk niet zo vaak gebruikt worden.”

“Wat je ook probeert in het verdere schooltraject, die kloof tussen Engels en Frans krijg je nooit gedicht. De vroegere start van de lessen Frans kan de enorme blootstelling aan het Engels niet compenseren. De perceptie is ook heel anders. Frans beschouwt men als een schoolvak,



© KU Leuven | Rob Stevens

IN BEELD

Veelzeggende gebaren

Studenten Vlaamse Gebarentaal houden een geanimeerde conversatie tijdens de les taalvaardigheid. De KU Leuven biedt als enige universiteit een academische opleiding Vlaamse Gebarentaal aan. Het is één van de taalopties binnen de bachelor toegepaste taalkunde, de masters en de postgraduatoren op Campus Antwerpen. Studenten worden op verschillende manieren gestimuleerd om de taal te oefenen, zoals tijdens gebarencafés, die hen in contact brengen met dove mensen. Afgestudeerden kunnen aan de slag als tolk Vlaamse Gebarentaal, maar ook een carrière in onder meer de journalistiek of het onderwijs behoort tot de mogelijkheden. Op de campus wordt ook onderzoek gedaan naar verschillende aspecten van Vlaamse Gebarentaal, variërend van grammaticaal tot sociolinguïstisch onderzoek.

Opleidingen:

- Bachelor toegepaste taalkunde: Nederlands - Duits - Engels - Frans - Arabisch - Italiaans - Russisch - Spaans - Vlaamse Gebarentaal
- Masters: journalistiek / meertalige communicatie / tolken / vertalen (optietraject literair vertalen)
- Vervolgopleidingen: conferentietolken / tolken Vlaamse Gebarentaal / Specialised Translation / gerechtsvertalen en -tolken / permanente vorming

Een greep uit het onderzoek:

Actualiteit & politiek, journalistiek; criminaliteit (bemiddeling-tolken, representatie); eye-tracking; genrestudies (discoursanalyse vanuit verschillende genres); gezondheidszorg (bemiddeling-tolken); meertaligheid & communicatie; (literaire) vertaling, vertaling & technologie, interculturele transfer, adaptatie; migratie (bemiddeling-tolken, bemiddeling); sociale media (impact, gebruik); taalspecifiteiten, taalverwerving en talenonderricht (tandemlearning, woordenschatverwerving)

www.arts.kuleuven.be/antwerpen/



terwijl het Engels een heel andere status geniet. Frans leer je, Engels gebruik je.”

Tv en games volstaan niet

Bij het leren van woorden via tv is de rol van ondertiteling interessant. “Zo zien we dat het grotere leerwinsten oplevert als je ondertitels in dezelfde vreemde taal gebruikt, omdat je de woorden dan tegelijk hoort en leest. Televisie heeft ook als voordeel dat je meestal ziet wat er gezegd wordt. Het is zeker zo dat je spontaan

woorden oppikt als je veel tv kijkt, maar bij woordenschat kamp je bijna altijd met een Mattheuseffect: wie al behoorlijk wat woorden kent, zal sneller vooruitgaan door tv-programma’s te volgen dan wie weinig woordenschat bezit.”

Het onderwijs, zeker voor het Frans en het Duits, kan zijn voordeel doen met de mogelijkheden om spelenderwijs een nieuwe taal te leren. Maar professor Peters benadrukt toch dat we er niet té veel heil van mogen verwachten. “Zeker

in het secundair onderwijs moeten we ons er bewust van zijn dat het taalcontact vergroten via tv of gaming niet volstaat. Op die manier evolueer je traag, terwijl het net belangrijk is om relatief snel een basiswoordenschat op te bouwen. Het is voor die leeftijdsgroep echt een must om een taal ook op een meer expliciete manier aan te leren. Woordenschat inoefenen en herhalen blijkt onontbeerlijk, en via games, tv of boeken kun je daar dan verder op bouwen.”

Een campus in beweging

De titel boven dit stuk mag je letterlijk nemen, zegt campusdecaan Henri Bloemen. “Campus Sint-Andries in Antwerpen-Zuid was sinds jaar en dag de ankerplaats voor onze opleidingen Toegepaste Taalkunde en de vier aanverwante masters. Maar daar komt nu verandering in. De Faculteit Letteren zal Sint-Andries tegen oktober 2021 verlaten en naar drie andere locaties meer in het centrum van Antwerpen verhuizen. Die verhuizing is eigenlijk al bezig, want een deel van onze colleges wordt nu al op Campus Carolus in de Korte Nieuwstraat en op de onlangs aangekochte Campus Sint-Jacob aan de Sint-Jacobsmarkt gegeven. Beide campussen vormen nu samen de Campus Antwerpen van de KU Leuven. Maar omdat we voor de meer dan 500 studenten van Letteren, de 1.300 studenten van de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen en het 200-tal personeelsleden van beide faculteiten nog meer plaats nodig hebben, zal er nog bijkomende ruimte gezocht worden. Daarmee zal de KU Leuven in Antwerpen nog zichtbaarder aanwezig zijn.”

“Nog belangrijker is de inhoudelijke herprofilering van onze campus binnen de Faculteit Letteren. In de multicampuscommissie (MCC) is het laatste anderhalf jaar intensief nagedacht over hoe we de verschillende campussen van de faculteit een nieuw gezicht kunnen geven. Dat heeft geleid tot een voorstel voor hertekening van de opleidingen op de campus, wat ook zal leiden tot een modernisering en actualisering van ons onderwijs. Het zal ongetwijfeld zorgen voor een nieuw elan op een vernieuwde campus.”

VAN OMERTA NAAR VEELZEGGEND VERZET

“Wij kunnen lessen trekken uit hoe Italië de maffia aanpakt”

Professor Paul Sambre is net terug van twee maanden veldwerk in Calabrië en Milaan. Hij heeft er zich verdiept in de symbolische communicatie tussen maffiosi en burgers die zich tegen hen verzetten.

TEKST: Ine Van Houdenhove | FOTO: Rob Stevens

Het beeld dat wij hebben van de maffia is vaak gevoed door films als *The Godfather*, zegt professor Sambre (Onderzoeksgroep Multimodaliteit, Interactie en Discours (MIDI)) op de Campus Antwerpen. “We beseffen niet altijd dat maffia’s anno 2019 staan voor wereldwijd georganiseerde witteboordencriminaliteit.” Sambre interesseert zich als toegepaste taalkundige al een hele tijd voor de representatie van de maffia in media en fictie. “Films en series draaien vaak om de *spettacularizzazione*, de spektakel-

waarde, en focussen niet op waar het echt om gaat: de ontwrichtende maatschappelijke gevolgen van maffiapraktijken. Die gevolgen laten zich trouwens ook in ons land voelen. Denk maar aan recente krantenberichten over cocaïnevangsten en verdwaalde granaten.”

Maffia’s onderscheiden zich van andere misdaadorganisaties doordat ze controle uitoefenen over een territorium, zegt Sambre. “Dat doen ze door intimidatie, soms fysiek, maar veel vaker symbolisch. Alleen al de aanwezigheid van een familie waarvan mensen weten dat ze behoort tot

een maffiagroepering volstaat, en leidt tot *omertà*, zwijgen.”

Toch rijst er sinds de jaren negentig verzet van burgers voor wie het genoeg geweest is. “Er zijn netwerken ontstaan van scholen, ondernemers, journalisten, familieleden van slachtoffers ... zoals *LIBERA – Associazioni, nomi e numeri contro le mafie*. Zulke verenigingen helpen initiatieven ontplooiën tegen de georganiseerde misdaad en zorgen voor maatschappelijke bewustwording en verbondenheid.”



“Alleen al de aanwezigheid van een familie waarvan mensen weten dat ze behoort tot een maffiagroepering volstaat, en leidt tot *omertà*, zwijgen.”

Lees verder op P.08



© Paul Sambre



De olijfgaard in Calabrië, waar al jarenlang een kat-en-muis-spelletje aan de gang is met de mafia.

vervolg van P.07

Escorte

Wat Sambre vooral boeit, is hoe taal wordt gehanteerd in processen van sociale verandering: “Hoe evolueer je, zoals in het geval van de antimaffiabeweging, van een cultuur van zwijgen tot een discours omtrent sociaal verzet?” Via participerende video-observatie en interviews met magistraten, journalisten, ondernemers en activisten probeert Sambre een complex netwerk van talige en visuele interacties in de publieke ruimte in kaart te brengen en te analyseren. “Zo wordt tijdens manifestaties de herinnering levendig gehouden aan slachtoffers van de *’ndrangheta* (zie hiernaast), ook om een stem te geven aan hun familieleden, die vaak in een sociaal isolement belanden.”

Meer symbolische interacties ervoer Sambre in Calabrië soms aan den lijve: “Het gebeurt vaak dat onroerende goederen die aan de mafia toebehoren in beslag worden genomen en vervolgens gebruikt voor sociale of educatieve projecten. Zo ligt er in het centrum van het stadje Polistena een groot gebouw dat door een maffiafamilie als feestzaal gebruikt werd. Vandaag zit de leider van de clan in de gevangenis, draagt het gebouw de naam van een vermoorde priester en worden er projecten georganiseerd voor vluchtelingen die voorheen door de mafia werden uitgebuit, worden kinderen door vrijwilligers geholpen met hun huiswerk ...” De ruiten uit donker spiegglas zijn, heel symbolisch, vervangen door grote transparante ramen.

Toen Sambre een lokale journalist die al tien jaar onder politiebescherming staat wilde interviewen, stond die er op dat dat ’s avonds zou gebeuren en wel in dat gebouw: “Voor het raam, in het volle zicht van de familie van de gearresteerde maffioso, die nog steeds tegenover het gebouw woont, aan de overkant van het plein, op vijftig meter afstand. Om duidelijk te maken dat de antimaffiabeweging samen met de media het gebouw en het plein heroverd heeft.” Al is dat laatste relatief als je bedenkt dat de journalist dag en nacht leeft onder bewaking van een politie-escorte – die ook een oogje in het zeil hield toen Sambre door het duister naar zijn auto terugwandelde ...

Met antimaffia-activist Antonio Napoli bezocht Sambre dan weer een in beslag genomen olijfgaard aan de voet van de Aspromonte, de bergketen waar voortvluchtigen zich schuilhouden in bunkers. Die olijfgaard wordt nu bewerkt in het kader van een sociaal project. “Daar is al jarenlang een kat-en-muis-spelletje aan de gang met de mafia, die bijvoorbeeld alle

bomen op één na heeft afgebrand. De familie woont vandaag nog in een huis naast de olijfgaard en heeft met opzet de toegangsweg geblokkeerd en een nieuwe weg aangelegd (zie foto), waarop de mensen van de landbouwcoöperatie hen onvermijdelijk voortdurend tegen het lijf lopen. Antonio wilde te midden van die olijfgaard gaan staan zodat we goed zichtbaar waren, voor voorbijrijdende dorpelingen én voor de maffiafamilie. Net op het moment dat we er stonden, gingen de rolluiken omhoog.

“

Er is veel te weinig aandacht voor dit thema in België en Nederland. De kennis over de mafia’s raakt vaak niet buiten Italië: de taal vormt een drempel, in beide richtingen.

Dan weet je dat je bekeken wordt. Intussen reden er ook auto’s af en aan tussen het huis en de weg. Zo maakte de familie duidelijk dat ze wisten dat we daar waren. Via dergelijke symbolische acties is er voortdurend een vorm van wederzijdse strijd.”

Zuurstof

Napoli was zich overigens perfect bewust van wat hij aan het doen was, zegt Sambre: “De boompjes die de landbouwcoöperatie vijftien jaar eerder had aangeplant, noemde hij verrassend een ‘perfect geordende semiotische ruimte’ – plots ontdekten we dat we 25 jaar geleden samen semiotiek (*tekenleer* – red.) studeerden bij Umberto Eco in Bologna ...”

Sambre vindt het heel belangrijk om als taalkundige onderzoek te doen naar sociale interacties op plekken die maatschappelijke relevantie hebben: “Vandaar het grote belang van interdisciplinariteit. In Milaan heb ik dan ook gewerkt met onderzoekers van CROSS, het *Osservatorio sulla Criminalità Organizzata*, een interdisciplinair centrum voor mafia- en antimaffiastudies – het wordt geleid door de zoon van een generaal van de *carabinieri* die in de jaren tachtig in Palermo vermoord werd, en die mee aan de basis ligt van de burgerbeweging.”

LIBERA en CROSS zijn trouwens bezig een internationaal netwerk op te zetten om

ook buiten Italië te strijden tegen de mafia. “En de doctoraatsstudenten van het *Osservatorio sulla Criminalità Organizzata* hebben inmiddels een LIBERA-afdeling opgericht, net zoals Italiaanse stagiairs en burgeractivisten bij de Europese instellingen in Brussel dat hebben gedaan.”

In de toekomst zou Sambre de tentakels die de Italiaanse mafia heeft tot in ons land nog verder willen uitgespit zien. “Er is veel te weinig aandacht voor dit thema in België en Nederland. De kennis over de mafia’s raakt vaak niet buiten Italië: de taal vormt een drempel, in beide richtingen. En het probleem wordt hier absoluut onderschat. Er is nood aan informatie over wat er gaande is hier bij ons, en wat we er aan kunnen doen. Er vallen lessen te trekken uit hoe men de problematiek van transnationale georganiseerde misdaad in Italië aanpakt, zowel op institutioneel en politiek vlak, als binnen de burgermaatschappij.” Zelf hoopt hij in ieder geval snel weer naar Italië te kunnen gaan voor verder onderzoek. “Ook in de Belgische en Nederlandse context wil ik me dieper ingraven. Ik heb momenteel een zuurstofperiode (*lesvrije periode van een semester, die leden van het academisch personeel eens per zes jaar kunnen opnemen* – red.). Met de zuurstof die ik in Italië opsnoot, heb ik materiaal voor minstens zes jaar denk- en schrijfwerk – ik droom al van een lijvig boek en een voordrachtenreeks.”

“Maar vooral heb ik er een onschatbaar academisch en persoonlijk netwerk aan overgehouden. Als onderzoeker raak je onvermijdelijk emotioneel betrokken bij het fenomeen dat je bestudeert. Tientallen moedige mensen heb ik ontmoet. Ze verdienen mijn diepste respect.”

Wat is de ‘ndrangheta?

Professor Sambre focust zich in zijn onderzoek op de *’ndrangheta* uit Calabrië, de punt van de laars. Deze maffiaorganisatie mag dan minder bekend zijn dan *cosa nostra* op Sicilië en de *camorra* in Napels, met wereldwijd 60.000 leden is ze bijzonder machtig. De *’ndrangheta* heeft in de jaren zestig en zeventig enorm veel losgeld vergaard met ontvoeringen, en dat geïnvesteerd in de internationale cocaïnehandel. Vandaag controleert de organisatie de trafiek van cocaïne tussen Latijns-Amerika en de rest van de wereld, waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor de haven van Antwerpen.

De wereldwijde omzet van de *’ndrangheta* wordt geschat op 50 miljard euro per jaar. Om dat geld wit te wassen infiltreert de mafia in het legale circuit, zowel binnen als buiten Italië, waar ze vanwege oneerlijke concurrentie vaak marktontwrichtend werkt en buurten maatschappelijk ondermijnt. Ook in het transport van vluchtelingen, zwarte arbeid of het dumpen van industrieel afval speelt ze een kwalijke rol.

Omdat de organisatie meer dan *cosa nostra* of de *camorra* steunt op familiebanden is eruit stappen bijzonder moeilijk en zijn er weinig spijtoptanten.



UNIVERSITAIRE PERS LEUVEN



www.lup.be - info@lup.be

EINDEJAARSACTIE 2019

50% KORTING OP 300 BOEKEN



Bestel online via www.lup.be

Gebruik de kortingscode EOY19

Geldig tot 31 januari 2020

Dit aanbod is geldig op online bestellingen via www.lup.be tot 31 januari 2020, zolang de voorraad strekt. De korting geldt niet voor digitale boeken en nieuwe boeken. Indien een titel niet op voorraad is, wordt de bestelling niet geregistreerd. Boeken zijn niet retourneerbaar. Prijzen zijn inclusief BTW. Deze korting is niet cumuleerbaar met andere acties en/of (personeels)kortingen.

Vijf vrouwelijke eredoctores op Patroonsfeest 2020

Naar aanleiding van haar Patroonsfeest bekroont de KU Leuven jaarlijks personen met bijzondere verdiensten op wetenschappelijk, maatschappelijk of cultureel vlak. Op 3 februari 2020 reikt de universiteit een eredoctoraat uit aan Kimberlé Crenshaw, Liv Hatle, Mae Jemison, Valérie Masson-Delmotte en Nasrin Sotoudeh.

Kimberlé Crenshaw

Professor Kimberlé Crenshaw (°1959) is een Amerikaanse advocate en burgerrechtenactiviste die baanbrekend theoretisch werk heeft verricht rond gelijkheid en discriminatie. Ze ontwikkelde het begrip ‘intersectionaliteit’, dat discriminatie beschrijft die voortvloeit uit meer dan één kwetsbaarheid, zoals een combinatie van ras en gender. Ze toonde aan dat zwarte vrouwen discriminatie ondervinden die uniek is, verschillend van bijvoorbeeld blanke vrouwen of zwarte mannen. Intersectionaliteit is inmiddels een standaardbegrip, en het idee erachter is opgenomen in de Zuid-Afrikaanse grondwet en het Verdrag voor de Rechten van Personen met een Handicap. Crenshaw is verbonden aan Columbia Law School en UCLA.

Liv Hatle

Professor Liv Hatle (°1936) werkte tijdens haar

loopbaan als cardioloog aan de universiteit van Trondheim (Noorwegen) verschillende klinische toepassingen uit van de Doppler-techniek – waarmee de bloedsnelheid wordt gemeten – in combinatie met echocardiografie. Wereldwijd gebeuren er dagelijks tienduizenden onderzoeken aan de hand van de methoden die zij op punt heeft gesteld. Haar boek *Doppler ultrasound in cardiology* (1982) is nog steeds het referentiewerk in het domein. Het werk van Liv Hatle heeft nieuwe inzichten gebracht in de cardiale pathofysiologie en heeft de diagnostiek en behandeling van de individuele patiënt verbeterd.

Mae Jemison

Mae Jemison (°1956) werd in 1992, met een achtergrond als chemisch ingenieur en arts, de eerste Afro-Amerikaanse vrouw in de ruimte. Nadien was ze professor milieustudies in Dartmouth College, waar ze ook aan het hoofd

stond van het Jemison Institute for Advancing Technology in Developing Countries, en richtte ze The Jemison Group op, die technologie inzet om gezondheidszorg in ontwikkelingslanden te verbeteren.

Mae Jemison onderzoekt vanuit een STEM-perspectief de mogelijkheden en beperkingen van interstellare ruimtevaart, maar zet zich tevens actief in voor de rechten van vrouwen en minderheden. In 1994 stichtte Mae Jemison het *Earth We Share*-programma voor jongeren over heel de wereld, waarin ze een sociaal-educatieve doelstelling verbindt met haar wetenschappelijke missie.

Valérie Masson-Delmotte

Valérie Masson-Delmotte (°1971) is een Franse paleoklimatologe en één van ’s werelds meest invloedrijke klimaatwetenschappers. Ze onderzoekt hoe het klimaat over periodes van honderdduizenden jaren is geëvolueerd. Masson-Delmotte brengt haar onderzoek onder de aandacht van het brede publiek en weet te wegen op het beleid. Zo heeft ze een leidende rol binnen het IPCC (*Intergovernmental Panel on Climate Change*), de VN-organisatie die de weg baande voor klimaatverdragen zoals het Kyoto-protocol en het Parijs-akkoord. In 2014 werd ze door Thomson Reuters erkend

als ‘*highly cited scientist*’ en in 2018 haalde ze ‘*Nature’s 10*’, een jaarlijkse lijst van tien mensen die er in de wetenschap toe doen, opgesteld door het tijdschrift *Nature*.

Nasrin Sotoudeh

Nasrin Sotoudeh (°1963) is een Iraanse advocate en mensenrechtenactivist. Sotoudeh vecht al jarenlang voor een betere naleving van de mensenrechten en voor een eerlijke rechtspraak in haar thuisland. Ze verwierf internationale bekendheid toen ze in de nasleep van de presidentsverkiezingen protesteerde tegen de opsluiting van de politieke oppositie. Ze sprong ook in de bres voor verschillende Iraanse activisten, onder wie Nobelprijswinnares Shirin Ebadi. Nadat ze het had opgenomen voor vrouwen die protesteren tegen de verplichte hoofddoek in Iran, werd ze op 12 maart 2019 veroordeeld tot 148 stokslagen en een celstraf van 38 jaar. Met het eredoctoraat voor Sotoudeh wil de KU Leuven haar onterechte opsluiting aankaarten. Sotoudeh wordt voorgedragen door de studenten. Vanwege haar opsluiting kan ze het Patroonsfeest helaas niet bijwonen.

i De viering van het Patroonsfeest vindt plaats op maandag 3 februari 2020.
Info: kuleuven.be/patroonsfeest

COLOFON

Campuskrant, maandelijks tijdschrift van de KU Leuven voor alumni, personeel en studenten.
Campuskrant was een realisatie van de Nieuwsdienst:
Zittend (vlnr) Ilse Frederickx, Ludo Meyvis, Julia Nienaber, Bregt Van Hoeyveld, Wouter Verbeylen | **Staand (vlnr)** Anke Vander Elst, Reiner Van Hove, Ine Van Houdenhove, Katrien Bollen, Rob Stevens, Elisa Nelissen, Sigrid Somers, Pieter-Jan Borgeloen, Tine Danschutter, Inge Verbruggen
Freelancers Barbara De Munnynck, Peter Van Dyck | **Redactieadres** Naamsestraat 22, bus 5002, 3000 Leuven, T 016 32 40 13, nieuws@kuleuven.be | **Adreswijzigingen** KU Leuven Dienst Alumni, Naamsestraat 22, bus 5601, 3000 Leuven, info@alum.kuleuven.be | **Grafisch ontwerp** Jansen & Janssen, Gent | **Lay-out en zetwerk** Wouter Verbeylen | **Fotografie** Rob Stevens | **Cartoons** Joris Snaet | **Illustraties** Gudrun Makelberge | **Reclameregie** Inge Verbruggen, T 016 32 40 15, inge.verbruggen@kuleuven.be | **Oplage** 25.000 ex. | **Drukwerk** Eco Print Center, Lokeren. Campuskrant wordt gedrukt met milieuvriendelijke waterloze druktechnologie. | **Verantwoordelijke uitgever** Bruno Lambrecht, Naamsestraat 22, bus 5000, 3000 Leuven
Copyright artikels Artikels kunnen overgenomen worden mits toestemming.



© KU Leuven | Rob Stevens



INFOMOMENTEN 2020

Maak kennis met alle KU Leuven-opleidingen op 10 locaties in Vlaanderen

www.kuleuven.be/infomomenten

KU LEUVEN

Blad was dat

Voor we het finale punt zetten achter dertig jaar *Campuskrant* nemen we nog een nostalgische duik in ons archief.

1990



Campuskrant. Periodiek van de K.U. Leuven ziet op 24 januari 1990 het levenslicht, als het ambitieuze journalistieke zusje van het bestaande blad *Academische Tijdingen*. “Het actuele nieuws uit alle verticale en horizontale geledingen van onze Alma Mater wordt gedelegeerd naar deze *Campuskrant*”, klinkt het. Toch is er geen kruiswoordraadsel te bespeuren in het **eerste nummer**. Wel een diagonale trap, op de cover.

Heb je op een feestje **de vrouw van je leven** ontmoet, dan helpt het studentensecretariaat je graag aan haar adres. “Iedereen met een gelijkaardig probleem kan steeds op deze dienst terecht.” Privacy schrijf je in 1990 nog met kleine ‘p’. Maar er klinkt ook een waarschuwing: “Opgelet! Je ouders kunnen hier ook snel uitvissen dat je in tweede kan archeologie zit in plaats van eerste lic economie!”

1992

Het nieuwe en **supersnelle KULnet** maakt Leuven op informaticavlak één van de modernste universiteiten ter wereld. Tijdens de ingebruikneming toont een demonstratie hoe makkelijk het is om via het netwerk informatie op te vragen in de VS of Finland. Enkele nummers verder lezen we dat het Rekencentrum in Heverlee op dat moment ook de centrale *gateway* is voor het Belgische mailverkeer. “Alle E-mail van en naar een Belgische correspondent gaat via Leuven.”

1993

“Ons kwam ter ore dat zelfs de fameuze richtlijn 3 – ‘Het reglement van de universiteit staat niet toe dat studenten op hun kamer bezoek ontvangen van collega’s van het andere geslacht’ – vanaf volgend academiejaar naar de prullenmand verwezen wordt. Leuven wordt binnen de kortste keren herschappen in een soort Sodom, dat is wel zeker.” *Campuskrant* toont zich visionair en ziet de eerste tekenen van **verloedering**.

Een in Europa uniek begeleidingsproject voor studenten met een beperking opent de deuren: het **Romerohuis**. Per verdieping woont een student met een beperking samen met een groep studenten die helpen bij kleine dagdagelijkse dingen en die een sociaal netwerk vormen.



1994

Een advertentie van een **hamburgerketen** schiet bij een aantal lezers in het verkeerde keelgat. “Door de grote reclamebudgetten van McDonald’s krijgt het studentenrestaurant van de K.U. Leuven rake klappen”, schrijven studenten van Politika in een lezersbrief. “We begrijpen dat *Campuskrant* maken geld kost. Toch zouden wij op prijs stellen als U in de toekomst Uw fondsen op een doordachter manier zou verzamelen.”

Primeur: de eerste **‘teleklas’** aan de KU Leuven. Studenten uit Leuven krijgen samen met collega’s uit het Nederlandse Wageningen een les theoretische plantenteelt “terwijl beide groepen gewoon bleven waar ze waren”.

Mijlpaal: in het nummer van 1 september treffen we de eerste foto aan van de hand van Rob Stevens, onze **huisfotograaf**. Twee paar fraaie blote voeten. Een minder zedige variant werd geweigerd, herinnert hij zich. Toch bleef Rob 25 jaar lang beeldrijk volharden.



1996

De acht pc-klassen van de universiteit zijn gigantisch populair: de recordhouder surft 96 uur per maand. Eerder dat jaar werd na protest van studenten die ‘serieus’ wilden werken, **surfen verboden** in een aantal pc-klassen.

“Ik kreeg eens van iemand volgende reactie op onze UitPaknacht: ‘Daar zullen zeker geen slows gedanst worden, want dat zal op de U.P. wel niet mogen!’ Je vraagt je af: hoe komen ze er toch bij?” Medewerkers van de Universitaire Parochie weerleggen met plezier enkele clichés. “Alsof wij allemaal **paterkes en nonnekes** zouden zijn!”

1997

Elf **KU Leuven-motards** verzamelen met hun stalen ros voor de universiteitsbibliotheek. “Hoe leg je uit aan iemand die nog nooit op een motor heeft gezeten wat daar zo plezant aan is? Tja, hoe leg je uit aan iemand die nog nooit heeft gevrijd wat daár zo plezant aan is?”



Nog een retorische vraag: “Hoe is het mogelijk dat rector Piet De Somer nog geen straat naar hem gedoopt kreeg?” Het is de slotzin van een artikel over Leuvense **straatnamen** die een link met de universiteit hebben. De lacune zal in 2011 opgevuld worden, wanneer het Maarschalk Fochplein wordt omgedoopt tot het Pieter De Somerplein. Wij maken ons alvast op voor de inhuldiging van de Campuskrantdreef.



Professor Norbert Blaton krijgt dan weer een mineraal naar zich genoemd, nadat hij meewerkte aan de beschrijving ervan. De chemische formule van het mineraal in kwestie is $UO_2CO_3 \cdot H_2O$, maar het komt voortaan ook als je **blatoniet** roept.

Filosofe en schrijfster Patricia De Martelaere gaf zelden interviews, maar maakte voor *Campuskrant* een uitzondering: “In een interview veronderstelt je tegenpartij dat je over alles een pasklare opinie hebt. Heb je die niet, dan ben je niet interessant. En dat vind ik een **domme situatie**. Maar stel gerust een vraag.”

2000

De universiteit bestaat **575 jaar**. Dat wordt gedurende bijna twee jaar uitbundig gevierd, met een opendeurdag, een massacantus, een bloementapijt, het allereerste personeelsfeest, prestigieuze tentoonstellingen, voorstellingen en congressen, een postzegel, ... Op de foto: 575 kaarsjes op het Ladeuzeplein.



Zuster Jeanne Devos en minister Jean-Luc Dehaene krijgen een eredoctoraat. En *Campuskrant* krijgt te maken met een zeldzaam **zetduiveltje**: in de onderschriften bij het verslag van het Patroonsfeest prijkt de naam Jeanne Devos bij een foto van Dehaene en omgekeerd ...



Op 19 oktober lopen duizenden studenten scanderend door Leuven om **te betogen** tegen de invoering van het semesterexamensysteem – het levert een mooie coverfoto op (*foto rechts*). Ook een sterk beeld: het in brand steken van *Campuskrant* – of preciezer: een speciale editie die het nieuwe systeem uit de doeken doet. Altijd geweten dat we stof tot nasmeulen bieden.

2003

De klassieke thesis wordt vervangen door een **masterproef**. Ook studenten rechten en geneeskunde ontsnappen daar niet aan. De masterproef zal wel ook andere vormen kunnen aannemen dan de gebruikelijke verhandeling. “Maar er zijn wel een aantal vereisten. Het is dus niet zo dat je kunt volstaan met een soort dagboek van je stage, of een lijstje van patiënten die je onderzocht hebt.”

Over lijstjes gesproken: “We maken 500.000 exemplaren van *Campuskrant*, met 10.000 karakters per pagina, 20 pagina’s per nummer, en 15 nummers per jaar, dus samen 3 miljoen karakters originele journalistiek, **gewoon gratis voor u**, op 10 miljoen bladzijden.” De cijferrubriek ‘Uitgerekend’ neemt de krant zelf onder de loep, kwestie van de lezers subtiel duidelijk te maken hoe dankbaar ze mogen zijn. “En zeggen dat we hier maar werken met twee man en een paardenkop.”

Een team van Leuvense rechtenstudenten kaapt alle prijzen weg tijdens de nationale voorronde van een internationale pleitwedstrijd. Ook in privékring is de tegenstand verwaarloosbaar, zo blijkt. “In discussies met familie of vrienden hebben wij **een streepje voor**. We kunnen ons goed uit problemen praten. Zeker als het over de kleine nuances gaat, zijn we bevoordeeld. Tot grote frustratie van de tegenpartij in kwestie natuurlijk (*lacht*).”

Op het Canarische eiland La Palma wordt de **Mercatortelescoop** van het Instituut voor Sterrenkunde ingehuldigd. “Hij stelt ons in staat om sterren gedurende lange tijd nauwkeurig te volgen, maar ook om flexibel te reageren op onverwachte gebeurtenissen. En mijn ervaring leert me dat de interessantste ontdekkingen in de astronomie meestal tot stand komen door open te staan voor het onverwachte”, zegt sterrenkundige Christoffel Waelkens.

2004



Alumnus godsdienstwetenschappen Klaas Storme – aka **Zaza** – vertelt in ‘Leven na Leuven’ hoe hij cartoonist werd: “Ik gaf destijds les in Leuven en had in die periode een figuurtje getekend: een studentje dat de gekste dingen beleefde. Jaren later belde *Campuskrant* mij op met de vraag of ik zin had om cartoons te tekenen bij een aantal ICT-artikels. Iemand van *De Standaard* merkte mijn tekeningen op – zijn vrouw was een trouwe *Campuskrant*lezer – en van het één kwam het ander. Eigenlijk heb ik mijn job dus aan jullie te danken.”

2006

“Wat het eredoctoraat voor mij betekent? My God! Ik ken van niks de betekenis, wij mensen zijn vragende wezens, altijd op zoek. Je stelt me meteen de moeilijkste vraag die er is: **de zin van het leven!**” De Italiaanse acteur en komiek Roberto Benigni krijgt in 2007 een eredoctoraat en is enkele maanden voordien in een interview met *Campuskrant* al zijn filosofische en uitbundige zelve.



“Veel mensen lijden onder de idealisering van seks en relaties. Alles moet perfect zijn. Maar dat is onmogelijk en daarom zijn veel koppels ongelukkig in een relatie die eigenlijk ‘goed genoeg’ is.” Aan de vooravond van zijn emeritaat raadt relatietherapeut Alfons Vansteenwegen koppels een nuchtere kijk aan: “Het is al een kunst om gewoon tevreden te zijn.”

Twee danseressen verbreken samen op sierlijke wijze het contact met de begane grond van het Ladeuzeplein. Tijdens het eerste **BeiaardfestiBal** leren professionele choreografen de aanwezigen twee dansjes aan, die ze vervolgens begeleid door universiteitsbeiaardier Luc Rombouts uitproberen.



1990

Een fotogenieke varkenssnuut illustreert onderzoek waaruit blijkt dat een aanzienlijk percentage van de via drijfmest toegediende ammoniakale stikstof voor de bemeste akker verloren gaat door vervluchtiging. En die zou voor 15 tot 30 procent medeoorzaak zijn van **zure regen**. Ook in 1990 hadden Anuna en Greta zich ongetwijfeld niet verveeld.





Rector Roger Dillemans mag aan een nieuwe ambtsperiode beginnen en spreekt zijn dank uit in een brief op de cover van *Campuskrant*. “Voor wie geïrriteerd werd door de **101 nieuwgekommen initiatieven** heb ik het ‘excuus’ dat sinds een drietal jaar de meeste daarvan niet aan ons brein ontsproten, maar spontaan groeiden vanuit de basis.”

1991

Een onderzoek peilt naar de **luxe** waarover de Leuvense kotstudent beschikt. “De CD-speler heeft in het studentenleven zijn plaats al veroverd: 23% zegt er eentje te hebben. De PC komt in heel wat minder gevallen voor, het gaat om 8% van de kotstudenten. 40% kan gebruik maken van een gemeenschappelijke telefoon. En 85% kan zich wassen in een gemeenschappelijke douche of bad.” Klachten over een haperende wifverbinding zijn nog veraf.



“Om het karikaturaal te stellen: als het kunnen tennisspelen erfelijk bepaald is, zouden we bijvoorbeeld **McEnroe en Navratilova** kunnen kruisen om tot superspelers te komen.” Een artikel over genetisch onderzoek bij tweelingen reikt een interessante piste voor een experiment aan, dat Andre Agassi en Steffi Graf inmiddels in praktijk brachten – zij het ongetwijfeld niet met dat doel voor ogen.

1992

Campuskrant begint een reeks over ‘de vrouw aan de universiteit’, mede naar aanleiding van een historisch keerpunt in het voorgaande academiejaar: voor het eerst sinds 1425 waren de **mannelijke eerstejaars in de minderheid**. “Tegenover de 1.944 mannelijke inschrijvers stond een legertje van 2.056 meisjes, het hoofd fier in de nek.”

1994



“Toen ik vorig jaar hoorde dat de koning was gestorven, ben ik naar Leuven gereden en heb ik een uur lang **treurmuziek** op de beiaard gespeeld.” Volgens Universiteitsbeiaardier Luc Rombouts vertolkt het instrument wat er in een gemeenschap leeft. “De beiaard spreekt voor iedereen, zonder onderscheid van ras, geslacht of stand.”

1995

Campuskrant is voortaan ook online te consulteren – “van Leuven tot **Timboektoe**, van Heverlee tot Australië”.

Veto pakt uit met **Cantuskrimp**, een persiflage op, u raadt het nooit, *Campuskrant*. Het blad bericht onder meer schertsend over een ‘radicalisering van het zelfschepsysteem’ in studentenrestaurant Alma. “Wie nog een beest wil eten, zal dat ook zelf moeten vangen en klaarmaken.”



“Ik was geen wereldverbeteraar, en merkte niet eens op dat in het begin van de jaren 60 de latere mei ’68-beweging zich begon te ontwikkelen. In plaats van protest-meetings op touw te zetten, organiseerde ik **prins-carnavalverkiezingen**.” Guy Mortier over zijn jaren als student Germaanse filologie. Naar eigen zeggen moest hij een ‘snelcursus wereld’ verwerken toen hij later hoofdredacteur van *Humo* werd.

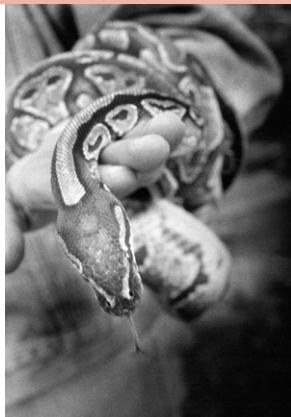


Professor André Oosterlinck wordt tot rector verkozen. “Ik zal naar iedereen luisteren, en als specialist in signaalanalyse zou ik de echte informatie toch moeten kunnen onderscheiden van **de ruis**.”



1998

Eén jaar na het afstuderen heeft 92% van de werkzoekende alumni een baan, zo blijkt uit een onderzoek van de Dienst Studie-Advies. Bovendien gaat het grotendeels om **werk** dat in overeenstemming is met het behaalde diploma en ook als dusdanig verloond wordt. Slechts 2% heeft op dat moment nog geen enkele werkervaring.



Campuskrant gaat op bezoek bij personeelsleden met een bijzonder huisdier. Passeren onder meer de revue: de **wurgslang** van secretaresse Bert Claessen en de vijf trekpaarden van professor Robert Piessens: “Ooit heb ik met twee van mijn paarden tijdens een practicum het begrip paardenkracht gedemonstreerd. Ze haalden scores van 8 tot 9 pk!”

1999

Campuskrant krijgt een internationaal broertje, met artikels in het Engels en het Spaans. “Graduating at K.U.Leuven was a major milestone in your life, no doubt about that. Therefore, it is obvious for you and for us to keep in touch with each other.” **Campuskrant International** – later *Campus Insight* – bestaat tot 2011 en wordt dan vervangen door digitale nieuwsbrieven.





“Een blizzard krijg je als het zijwaarts sneeuwt”. “Om te voorkomen dat melk zuur wordt, hou je ze in de koe.” Samen met Bob Stouthuysen verzamelt *Campuskrant*-redacteur Ludo Meyvis (foto) hilarische examenantwoorden en andere ‘**hooggeschoolde onzin**’ in de bloemlezing *Oh, God! Waar is mijn kot?*

2000



2001

Onderzoekers en professoren krijgen voor het eerst **mediatraining**. “Op televisie moet je praten alsof je het tegen een zestienjarige hebt, dan kan iedereen je volgen”, leert journalist en communicatie-adviseur Jeroen Wils, ooit freelancemedewerker van *Campuskrant*.



Uit een mobiliteitsstudie blijkt dat slechts één op twee personeelsleden **met de auto** naar het werk komt, terwijl het Vlaamse gemiddelde op 70 procent ligt. Bij wijze van proefproject worden ook een achttal dienstfietsen geïntroduceerd.

2002

Het eredoctoraat voor – toen nog – **prins Filip** leidt tot gemengde reacties in de pers. *Campuskrant* is alvast apetrots op het openhartige gesprek dat redacteur Ludo Meyvis heeft met de kroonprins, diens derde interview in de geschreven pers *ever*. “Voor mij was de uitreikingsceremonie vooral een intellectueel forum. Een paar extremisten hebben er een politieke zaak van willen maken. Ze moeten eens nieuwe slogans bedenken. Het wordt zo saai op den duur.”



2004



De universiteit bant de sigaret. “Zelfs fervente rokers blijken bereid een totaal **rookverbod** binnen de gebouwen te aanvaarden, op voorwaarde dat de halfslachtige situaties verdwijnen.” Voor de gelegenheid sieren bekende rokers van de Dienst Communicatie de cover.

Een bevriende publicatie bestaat dertig jaar: “Soms pakken we met opzet een artikel anders aan dan we hadden gepland omdat *Campuskrant* het op dezelfde manier brengt. *Campuskrant* is voor ons het voorbeeld van **hoe het niet moet**”, aldus Ben Deboeck, hoofdredacteur van studentenblad *Veto*. Hoe ze hun *tone of voice* gaan bepalen nu *Campuskrant* verdwijnt? Wij zijn even bezorgd als u.

2005

Onderzoekers van de Faculteit Geneeskunde vinden in urinestalen van triatleet Rutger Beke eiwitten die de uitkomst van een **epotest** zouden beïnvloeden. Beke wordt op basis hiervan later vrijgepleit van dopinggebruik.



Marc Vervenne vertelt over zijn eerste dagen als rector én als **Leuvense BV**: “Een erg merkwaardig gevoel is dat je beseft dat je plots de laatste verantwoordelijkheid draagt in een zeer complexe organisatie. En op straat zie je dat de mensen je herkennen. Soms zeggen ze vriendelijk goeiedag, soms stoten ze elkaar aan, zo van: *Dat is toch ...*”

“Mensen amuseren en ze pakken, dat blijft voor mij het hoogste doel van acteren: **via de lach naar de ontroering**. Ik speel dan ook vaak komische rollen — door mijn fysiek zeker? Pas op, ik zou ook wel eens graag Romeo spelen, maar voorlopig ben ik daar nog niet voor gevraagd (*lacht*).” Stilleven met fruit en zelfrelativering: classicus en acteur Bruno Vanden Broecke.



2007

Campuskrant is voortaan een **maandblad**. “Wie zich afvraagt wat wij gaan doen met die zeeën van tijd nu *Campuskrant* niet langer om de drie maar om de vier weken verschijnt, kunnen we alvast vertellen dat er leuke dingen op komst zijn.” Enkele maanden later ziet de nieuwssite van de KU Leuven het levenslicht.



Een medewerker van Campusservice kruipt in het pak van Energie-man, kortweg **E-man**, de centrale figuur in een campagne die personeel en studenten tot rationeel energieverbruik moet aanzetten.

Voortaan kunnen personeelsleden een gratis **bedrijfsfiets** aanvragen. Het begin van een succesverhaal: begin 2018 waren er een kleine 4.000 2WD-fietsen voor woon-werkverkeer in gebruik en werd het aanbod uitgebreid met elektrische fietsen.



Professor Peter Carmeliet haalt de wereldpers met een doorbraak in **kankerbestrijding**. Het middel anti-PLGF schakelt tumoren uit die ongevoelig zijn voor andere medicijnen en verbetert ook de efficiëntie van bestaande chemotherapie.

2008

Wat krijg je als 1.360 studenten op het Ladeuzeplein tegelijkertijd een Mentos-muntje droppen in een fles Coca-Cola Light? Een verbluffend visueel schouwspel én een plaatsje in het **Guinness Book of Records**. De stunt maakte deel uit van een – overigens succesvolle – verkiezingscampagne voor het presidium van Ekonomika.



“Ik vrees een beetje dat de bereidheid om risico te nemen in de afgelopen decennia toch wel aanzienlijk verminderd is. Je moet publiceren om aan de bak te blijven komen, en het verrekenbare aspect van je publicaties, dus het aantal of de impactfactor van het tijdschrift waarin je publiceert, krijgt een groter belang dan de eigenlijke inhoud. Dat

kan niet goed blijven gaan.” Geneticus Jean-Jacques Cassiman toont zich bij zijn emeritaat **bezorgd** over evoluties in de wetenschappelijke wereld. “Ik heb het geluk gehad een mentor als Herman Vanden Berghe gehad te hebben, iemand die een compleet nieuw vakgebied alle kansen gaf, ook al was dat toen, eind jaren 60, nog heel erg riskant.”

“Tijdens mijn jeugd in Jambes zag ik Vlamingen naar de universiteit van Namen komen en ik dacht: ‘Waarom niet het omgekeerde doen en van de Vlamingen profiteren om mijn Nederlands bij te schaven?’” Met een knipoog verklaart journalist Christophe Deborsu waarom hij naar Leuven kwam om rechten te studeren. “Ik genoot van de Leuvense gastvrijheid maar associeer de stad ook met zwoegen. Ik was een **hardwerkende Vlaming**.”



2010



Voortaan biedt het Iers College ook onderdak aan het Leuven Centre for Irish Studies, dat onderzoek rond grote Ierse thema's stimuleert. De Ierse dichter en Nobelprijswinnaar Seamus Heaney luistert de ceremonie op met zijn **welluidende aanwezigheid**. “Ik sla heel wat uitnodigingen af maar dit is een historisch moment. Sommige van Ierland's belangrijkste historische documenten zijn gelinkt met dit college. Leuven maakt deel uit van onze intellectuele geschiedenis.”

2011



“Op een **blauwe maandag** word je misschien minister, maar in de politiek is wachten gevaarlijk.” Open VLD'er en oud-student rechten Sven Gatz (44) verklaart in ‘Leven na Leuven’ zijn overstap naar de Belgische bierwereld. Drie jaar later breekt zijn blauwe maandag alsnog aan, wanneer hij voor het eerst minister wordt.

“Ik stelde vast dat fruitvliegen die wakker gehouden werden, effectief **agressiever** waren dan andere.” Het doctoraatsonderzoek van biomedicus Liesbeth Swarts verklaart het hoge aantal vuistgevechten op de redactie in slaaparme deadlineperiodes.

Leuven is eind oktober in de ban van **Stephen Hawking**. Hij komt aan een paper werken en geeft een publieke lezing die massale belangstelling wekt. Niet tot zijn verbazing, blijkt uit een reactie in *Campuskrant*: “Everybody is interested in the universe ...”



2013

Rector Mark Waer neemt afscheid na vier jaar aan het hoofd van de universiteit en kan het rectorstkostuum



inruilen voor informelere kledij. “Dankbare tevredenheid, dat vat het beste samen hoe ik me op dit moment voel. Het resultaat oogt goed, vind ik.” Als welk type rector wil hij de **geschiedenisboekjes** ingaan? “Laat die boekjes maar voor wat ze zijn, dat interesseert me niet.”

In de nieuwe rubriek **De Droomjob** ontmoet een student een alumnus die de baan van zijn dromen te pakken heeft. Minister van Financiën Koen Geens bijt de spits af. “Het publiek gelooft academici sneller dan politici, zelfs als ze minder gelijk hebben”, waarschuwt hij. Student Philippe Nys laat zich niet afschrikken: “Ik zou later graag op een kabinet terechtkomen, zolang het maar geen cultuur is. Ook al speel ik zelf viool (*lacht*).” Anno 2019 is hij raadgever economie, wetenschap en innovatie, werk en sociale economie op het kabinet van Vlaams minister Bart Somers.



2014



Naar aanleiding van een nieuw genderactieplan laat emeritus professor Emma Vorlat haar licht schijnen over het **glazen plafond**. In 1985 nam ze als eerste vrouw een belangrijke beleidsfunctie op aan de KU Leuven. “Ik hoorde echtgenotes van collega's weleens verkondigen dat het verkeerd zou aflopen met onze kinderen, maar ik heb geprobeerd me nooit een schuldgevoel te laten aanpraten.”

“Ik word zelfs **bij de bakker** aangesproken over mijn onderzoek: dat overkomt een wetenschapper niet zo vaak!” In een artikel over *citizen science* vertelt professor Jeroen Raes over de overrompelende respons op zijn oproep om via de huisarts een staaltje stoelgang in te leveren voor het Vlaams Darmflora-project.

2015

Mannen in traditioneel ‘vrouwelijke’, zorgende rollen zijn nog steeds zeldzaam, zegt hoogleraar sociale en culturele psychologie Colette Van Laar. “Een **marsmannetje** dat hier morgen landt, heeft onmiddellijk door wat wij aardbewoners verwachten van jongens, en wat van meisjes.”



Campuskrant vraagt studenten om hun **blokplunje én examentenue** te showen. “Om te blokken draag ik makkelijke kleren, een jeans met een T-shirt”, zegt student biomedische wetenschappen Bert. “Dit kostuum heb ik speciaal gekocht om examens te doen, maar ik draag het ook naar een galabal of zo. Ik heb ook twee examenhemden, één voor de zomer en één voor de winter, met bijbehorende das.”



2016

“Ik hou mijn hart vast mocht **Donald Trump** het halen. Ik vind hem een totale dwaas. Bemiddelen, beargumenteren, hij gooit het allemaal overboord. Hij spreekt alleen het slechtste in mensen aan.” Enkele maanden voor de presidentsverkiezingen in de VS voelt kersvers iredactor Carrie Menkel-Meadow – *leading lady* in conflictmanagement, feministische rechtstheorie en rechtsethiek – de bui al hangen. Maar tijdens het Patroonsfeest is ze vrolijk gestemd en maakt ze tijd voor een selfie met collega-eredactor Anantha Chandrakasan.



2016



“De VRT heeft de mond vol van diversiteit, wel, dat is het voor mij: mensen van alle slag, ook alloctonen en laaggeschoolden, betrekken bij wat je brengt. Dat vind ik belangrijker dan per se iemand met een **hoofdhoek** *Het Journaal* laten presenteren – daar lijkt Vlaanderen me trouwens nog niet klaar voor.” Aldus VRT-journalist Fatma Taspinar in ‘Leven na Leuven’.

2017

Jubileumviering met bananentaart: de KU Leuven huisvest al dertig jaar een fraaie **collectie bananen**, die ondertussen al meer dan 1.500 stekjes telt. “Ons werk wordt nog belangrijker nu er door de klimaatverandering meer nood zal zijn aan bananen die resistent zijn tegen droogte of ziektes”, zegt professor Rony Swennen van het Laboratorium voor Tropische Plantenteelt, die beheerder is van de bananencollectie.

Waarom wiskundige Dirk Huylebrouck als “**Professor Pi**” door het leven gaat? “Mijn gepersonaliseerde nummerplaat is PI-314. Als ik een locker moet gebruiken, dan liefst nummer 314, en ja, in een hotel



heb ik graag kamer 314, net zoals Amy in *The Big Bang Theory*. En een brouwer maakte voor mij een pi-ls met 3,14 procent alcohol.” Wiskundig bewijzen kunnen we het niet, maar ons interview met hem zou *Het Laatste Nieuws* weleens op het idee gebracht kunnen hebben voor de wekelijkse rubriek ‘Professor Pi’, waarin Huylebrouck zijn liefde voor getal en geometrie beleeft.



Kersvers rector Luc Sels en zijn team pakken uit met plannen op het vlak van educatieve technologie, duurzaamheid, interdisciplinariteit, internationalisering en de academische kalender. “Ik wil zelf de grote inhoudelijke lijnen blijven uittekenen”, zegt Sels, verwijzend naar de balans tussen de protocollaire kant van zijn job en effectief beleid maken. “**Ik heb dat ook nodig**. Niet omdat ik een controlefreak ben, maar omdat ik er echt van geniet om zo’n plan te maken. Ik ga in dit mandaat niet gelukkig worden als dat wegvalt.”

2018

Onze reporter en fotograaf gaan op bezoek bij kernfysicus Gerda Neyens in het CERN in Zwitserland, waar de KU Leuven van oudsher goed vertegenwoordigd is. Ze maken van de gelegenheid gebruik om enkele *urban legends* over dit **walhalla** van de wetenschap te checken bij Neyens: “Nee, ik ga hier echt niet opgeslokt worden door een zwart gat.”

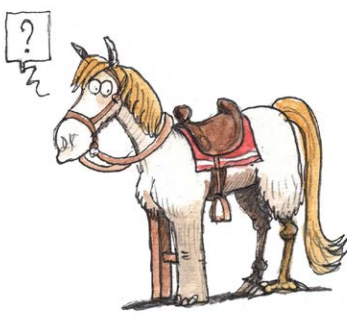


Campuskrant blikt uitgebreid terug op de gebeurtenissen van het woelige jaar 1968, onder meer in een dubbelinterview met oud-studentenleider Paul Goossens en Nora Sleiderink, hoofdredacteur van studentenblad *Veto*. Goossens: “Er gebeurde iets. Studenten kregen een stem, wat vrij nieuw was in het brave Vlaanderen van die tijd.” Sleiderink: “Op de beelden uit die tijd ziet zo’n **studentenopstand** er ook gewoon *leuk* uit (*lacht*).”



De Kanzi, een Belgische appel met universitaire roots, viert zijn 25ste verjaardag. “Kanzi is Swahili voor ‘verborgten schat’”. Het is dan ook een knapperige appel, de zuurzoetbalans zit goed én de vrucht ziet er aantrekkelijk uit: **rozerood, strak en glimmend**”, zegt professor Wannes Keulemans. Hij stond mee aan de wieg van de appel én van spin-off Better3Fruit, die een succesverhaal maakte van de Kanzi.

“Het moeilijkst om te tekenen? **De poten van een paard**: niet te doen. Alleen al de positie van de knie van een achterpoot ...” KADOC toont een ruime selectie uit het werk van onze huiscartoonist Joris Snaet.



2009

Premier **Herman Van Rompuy** droomt in zijn ‘Leven na Leuven’ van rustiger tijden: ‘*Voir grandir un arbre et jouer avec les enfants*’. Een jaar later wordt hij voorzitter van de Europese Raad. De bomen en de kleinkinderen moeten nog vijf jaar wachten ...



Het Universitair Harmonieorkest geeft een uniek **concert voor dove en slechthorende kinderen**. De muziek wordt ontdaan van storende geluiden en rechtstreeks geprojecteerd naar de hoorapparaten. Voelzetels met trilkussens zorgen ervoor dat het publiek bastonen en ritmes op een bijzondere manier ervaart.



“Mijn oudoom noemde me al ‘doctor Marjane’. Nu ik echt een doctorstitel krijg, zal hij iedereen ongetwijfeld vertellen dat ik tot **president van Frankrijk** ben verkozen!” Maar de Iraans-Franse illustrator en striptekenaar Marjane Satrapi – bekend van *Persepolis* – is ook zelf vereerd met het eredoctoraat dat KU Leuven en UCL haar gezamenlijk toekennen.

2010

‘**De kwartel** is luisterbereid, zeker in de paringstijd.’ Zo luidt de conclusie onderaan een aflevering van ‘Rechtgezet’, een rubriek die wijdverspreide misvattingen weerlegt. Dat kwartels doof zouden zijn, bijvoorbeeld. Het gehoor speelt net een belangrijke rol bij hun communicatie. “Het meest karakteristiek is de driedelige baltsroep die de mannetjes gebruiken om hun territorium af te bakenen”, aldus professor biologische psychologie Rudi D’Hooge, die zelf nog dwergkwartels gehouden heeft.

“Het gaat over onze ethische plicht om kwetsbare wezens te beschermen tegen machtsmisbruik.” “Ik zeg niet dat een dier minderwaardig is. Maar ik zal altijd voor de mens kiezen.” GAIA-voorzitter Michel Vandenbosch en vicerector onderzoeksbeleid Peter Marynen gaan in debat over **dierproeven**.



2012



Het idee lijkt eenvoudig: je hangt een paar microfoons op in je **varkensstallen**, die registreren wanneer de varkens verontrustend veel hoesten, en indien nodig wordt er alarm geslagen. Ziedaar de Pig Cough Monitor, het eerste product van de nieuwe spin-off SoundTalks. Een jaar later komt de teller van het aantal spin-offs ontstaan in de wieg van KU Leuven Research & Development (LRD) op honderd.



Professor Conny Aerts ontvangt de Francqui Prijs – de ‘**Belgische Nobelprijs**’ – voor haar baanbrekend onderzoek naar de evolutie van sterren, en dat als eerste vrouw binnen het domein van de exacte wetenschappen. “Symbolisch vind ik dat erg belangrijk. Ik

merk dat ik zelf een rolmodel ben: jonge vrouwen willen in mijn team omdat ik een vrouw met kinderen ben. Je kan in de wetenschap niet wachten met kinderen tot je carrière helemaal gemaakt is, biologisch is dat nu eenmaal onmogelijk.”

Campuskrant neemt een aanloop naar de **integratie** van de academische hogeschoolloedingen in 2013, met sprekende cijfers: campussen in 11 steden verspreid over heel Vlaanderen, 42 extra opleidingen, 13.000 extra studenten en 1.200 extra personeelsleden.

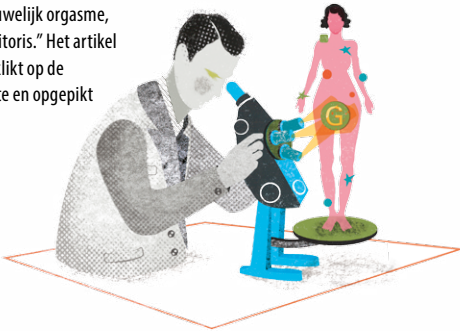
2013



“Je kunt zeggen dat ik **met Sagalassos getrouwd** ben, ja. Dat was ook het afscheidsgeschenk van de mensen van het dorp. Tijdens mijn allerlaatste dag als directeur hebben ze me in een stoet rondgereden, zoals daar gebruikelijk is wanneer een bruidegom zijn bruid gaat ophalen.” Archeoloog Marc Waelkens over zijn levenswerk in het zuidwesten van Turkije.

2014

“Staak de zoektocht naar de **G-spot**.” Dat is de boodschap van seksuoloog Paul Enzlin. “Als je zoekt naar het magische knopje voor het vrouwelijk orgasme, zoek dan liever de clitoris.” Het artikel wordt gretig aangeklikt op de *Campuskrant*-website en opgepikt op sociale media.



2015



Campuskrant bestaat een kwarteeuw en viert met een feestnummer. Pascale Goossens, destijds de eerste hoofdredacteur, blikt daarin terug op de beginjaren: “We werkten met een fax, **krijzende naaldprinters** en ‘floppy’s’, waarmee de teksten naar de drukker werden gebracht. De lay-out werd met de hand uitgetekend. Het was pionieren in de prehistorie van de ICT.”

Alumnus pedagogie en N-VA-politicus Theo Francken vertelt in ‘Leven na Leuven’ dat hij ervan droomt om een eigen school op te richten: “Er is grote vraag naar hoogstaand onderwijs, gestoeld op bepaalde principes. Streng maar rechtvaardig bijvoorbeeld. Punten aftrekken voor dt-fouten, het gezag van de leerkracht herstellen. Ik wil een school die solidair is, maar niet socialistisch. **Elitair, maar niet blank**.” Onder meer *De Morgen* en *Humo* pikken het nieuws op, en voor- en tegenstanders leven zich uit op sociale media.



“Een paar weken geleden belandde ik **met Ban Ki-moon in het bezemhok** van dit gebouw. Fout knopje gedrukt in de lift.” Rik Torfs heeft na twee jaar als rector al een flink aantal anekdotes verzameld. En tal van nieuwe inzichten: “Ik heb de fitnesses van de KU Leuven veel beter leren kennen, haar grote maar o zo subtiel werkende machinerie. Echt, dat verwondert me nog elke dag.”

2016

Campuskrant gaat kennismaken met Jozef De Kesel, de nieuwe aartsbisschop van ons land en de nieuwe grootkanselier van onze universiteit. “De Kerk moet durven meelevens met de grote uitdagingen van de tijd. We moeten een toentje lager durven zingen, maar we moeten wel **blijven zingen**. Je bent christen in je binnenste, maar ook in de buitenwereld. Dat moet je dus durven tonen, je ervoor engageren, ervoor uitkomen.”



“Het mooiste moment van mijn loopbaan? De **tranen van geluk** van mijn broers en zussen tijdens de verdediging van mijn proefschrift. Ik ben de negende uit een gezin van tien. Mijn vader was mijnarbeider, mijn moeder kon niet lezen of schrijven. Ze hebben zich enorme inspanningen getroost om al hun kinderen te laten studeren.” Aldus chirurg Baki Topal in een openhartige ‘Speeddate’.

Op de ochtend van dinsdag 22 maart houdt UZ Leuven Campus Gasthuisberg even de adem in, om daarna urenlang op volle kracht te draaien. Na de **aanslagen in Brussel** worden 24 slachtoffers naar het ziekenhuis gebracht, waar ze opgevangen en verzorgd worden. “Op zo’n moment mag je niet emotioneel worden. Je ziet een patiënt tijdelijk niet als mens, maar als de som van zijn letsels”, zegt chirurg Stefaan Nijs. “We hopen nooit meer zo’n dag mee te maken, maar zijn trots op wat we verwezenlijkt hebben.”

“Een schijffe citroen? Nee dank u!” Ook wij blijven met een zuur smaakje achter als toxicoloog Jan Tytgat ons zijn ‘**beroepsmisvorming**’ opbiecht. “Ik ga er geen ruzie over maken, maar ik frons mijn wenkbrauwen als ik een drankje met een schijffe citroen erin geserveerd krijg.” De schil van een citroen is een spons voor pesticiden en andere ongenode gasten. “Vooral de uitwerpselen van katten, honden en vossen kunnen parasieten bevatten, en die nestelen zich in de schil.” Smakelijk!



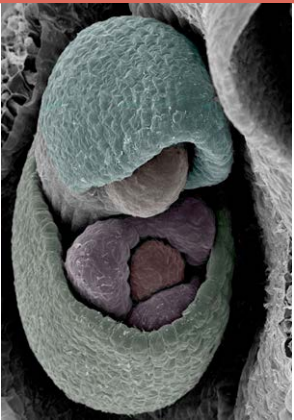
2017

Europees commissaris voor Mededinging Margrethe Vestager neemt een eredoctoraat in ontvangst. Ze roept de machtigste bedrijven ter wereld op het matje als die de Europese regels niet respecteren. Maar strijd voeren is niet de juiste uitdrukking, benadrukt ze. “Ik koester **geen wrok** tegen bedrijven of lidstaten die bepaalde beslissingen hebben genomen. Ik zie dat als verkeerd gedrag van die lidstaten of bedrijven, gedrag uit het verleden. Uiteraard willen we wel dat ze hun gedrag aanpassen.”

Nieuwe studenten melden zich vaak in het gezelschap van hun ouders bij de inschrijvingen, zo valt ons op. Verwachten **ma en pa** dat hun kroost in hun voetsporen treedt? “Absoluut niet: ik ben bouwvakker”, zegt vader Geert-Jan. Waarop zoon Jay-Jay, kersvers student geneeskunde: “Ik ben mijn vader vaak gaan helpen op de werf, maar het was snel duidelijk dat dat niets voor mij was (*lacht*).”



Plantkundige Alexander Vrijdaghs is hofleverancier van prachtplaatjes, onder meer voor onze rubriek **Beeldige Wetenschap**. Met de rasterlektronenmicroscop brengt hij details van onder meer cypergrassen (*foto*) in beeld. “Maar ik heb ook al foto’s van koekjes en wafels gemaakt voor bio-ingenieurs die de korrelstructuur van het zetmeel wilden bestuderen.”



2018

Twaalf studenten trekken een semester lang wekelijks naar Leuven Centraal voor lessen over de **gevangenisstraf**. Ze toetsen de theorie aan de ervaringen van twaalf gedetineerden, die het vak samen met hen volgen. “In de laatste les zijn er tranen gevloeid. Wat wil je, je praat wekenlang heel intens met elkaar”, zegt een student. “In de les kon je gewoon weer even mens zijn”, klinkt het bij de gevangenen. Het vak is een voorbeeld van *service-learning*, een ervaringsgerichte onderwijsmethode.

2018



“Ik heb nooit iets gevoeld voor de gebruikelijke jongensdromen: cowboy, brandweerman, *vliegenvier* ... Ik denk dat ik altijd al dictator wilde worden. Pas later is daar een dun laagje beschaving op aangebracht.” Na een kleine kwarteeuw hangt **Louis Tobback** in kenmerkende stijl zijn Leuvense burgemeesterssjerp aan de wilgen.

2019

“Ik besef hoe langer hoe meer: er is meer in het leven dan kunst. Ik wil graag ruimte maken voor nieuwe projecten in de toekomst”, zegt alumnus rechten en kunstenaar Patrick van der Vorst, bekend als één van de experts in *Stukken van mensen* op VIER. *Off the record* wil hij onze redacteur al verklappen welk project hij concreet voor ogen heeft: Van der Vorst kiest voor een **leven als priester**. Dat maakt hij enkele maanden later ook wereldkundig.



Het verleden **recht in de ogen** kijken: archeologen Jeroen Poblome en Sam Cleymans kregen het werkelijk voor mekaar. Samen met de Universiteit van Burdur reconstrueerden ze de gezichten van twee eeuwenoude inwoners van Sagalassos, de historische site in Turkije waar archeologen van de KU Leuven al dertig jaar onderzoek verrichten.



Iedereen kan allergisch reageren op een **insectensteek**, en mogelijk met fatale gevolgen. Professor Christine Breynaert behandelt patiënten met immunotherapie. Maar omdat allergologie geen erkende discipline is, zijn de middelen voor onderzoek schaars. Daarom richt ze het Insectenallergiefonds op: een fonds dat steek houdt.

Beats en Beatles in de aula: de KU Leuven lanceert het vak popmuziek. Een primeur voor Vlaanderen, waar de opleiding musicologie vooral op klassieke muziek focust.

Met een catchy popsong van drie minuten is inderdaad niets mis, maar de mooiste liedjes duren toch minstens dertig jaar ...

LEVEN
na
LEUVEN

MARIANNE THYSSEN: JURIST, EUROCOMMISSARIS EN TOEKOMSTIG VOORZITTER
VAN DE RAAD VAN BESTUUR VAN DE KU LEUVEN

“Ik blijf kalm
wanneer anderen
panikeren”

Ze is de eerste Belgische vrouw die het schopte tot Eurocommissaris. Politieke vrienden noemen haar ‘de grande dame van Europa’. Maar Marianne Thyssen (63) is na 28 jaar in Europese dienst klaar voor een nieuw hoofdstuk. Eentje dat verrassend vertrouwd aanvoelt: “Ik begon mijn carrière aan de KU Leuven. Nu maak ik de cirkel rond.”

TEKST: Barbara De Munnynck | FOTO: Rob Stevens

De muren van haar kantoor in het Berlaymontgebouw zijn kaal. De schilderijen die Marianne Thyssen in bruikleen kreeg van het M HKA heeft ze tijdig terugbezorgd: “Ooit gingen zulke stukken over van kabinet op kabinet, tot niemand nog wist waar ze vandaan kwamen. Dat wilde ik niet op mijn geweten hebben.” De meubels zijn die van haar voorganger: “Ik vind ze afschuwelijk. Ik kreeg bij mijn aantreden een riant budget om alles herin te richten. Maar ik ben Commissaris voor Sociale Zaken, daar valt armoedebeleid onder. Dan kan ik toch geen perfect bruikbare meubels gaan vervangen?”

Ons interview valt letterlijk op Thyssens voorlaatste werkdag. Morgen trekt ze een streep onder haar 28-jarige Europese carrière: 23 jaar als parlementslid, de laatste vijf jaar als commissaris. Het is geen afscheid dat prikt: “Ik ben een tevreden vrouw. Ik heb veel mogen doen, veel kunnen realiseren. Maar het werk en de politiek slopten me helemaal op. Nog eens vijf jaar aan dit tempo: dat zag ik niet zitten. Ik heb tien jaar geleden borstkanker gehad, en ook mijn man Dirk overwon al een gezondheidsprobleem. We willen meer tijd maken voor vrienden en familie, voor meer sport en cultuur. Ik ben een cultuurbaar geworden. Ik kom alleen op vakantie nog aan een roman toe.”

Toen ze haar politieke afscheid aankondigde, had Thyssen vooral vrije tijd voor ogen, en wat vrijwilligerswerk. Ze had niet gerekend op de stroom aanbiedingen die ze zou krijgen. “Een ervan – de vraag om voorzitter te worden van de Raad van Bestuur van de KU Leuven – ging recht naar mijn hart. Het is iets emotioneels. Ik heb hier gestudeerd, ben hier mijn carrière begonnen. Als ik me nu deeltijds kan inzetten voor de universitaire gemeenschap (*vanaf 1 juni 2020 – zie kader*), dan maakt dat de cirkel rond. Ik ben altijd trots geweest op mijn alma mater. Als ik op missie een buitenlandse rector of professor ontmoette, liet ik stevast een verwijzing naar onze universiteit vallen.”

Helderziend

Het stond nochtans niet in de sterren ge-

schreven dat Marianne Thyssen in Leuven zou komen studeren. “Mijn moeder mocht, in tegenstelling tot haar broers, niet naar de middelbare school. Mijn vader was patissier. Als hardwerkende middenstanders wilden ze dat hun kinderen hun talenten zouden benutten en economisch onafhankelijk zouden zijn, maar verder lieten ze ons vrij. Mijn broers gingen naar de hogeschool.”

Een vriend van Mariannes broer – toen haar liefje, nu haar man – studeerde rechten aan de KU Leuven. “Op een avond zat

“

**Ik ben een
tevreden vrouw.
Ik heb veel mogen
doen, veel kunnen
realiseren. Maar
het werk en de
politiek slopten
me helemaal op.
Nog eens vijf jaar
aan dit tempo: dat
zag ik niet zitten.**

hij bij mijn broer te studeren en ik hing wat bij hen rond. Ik begon de cursus ‘Sociologie van het Recht’ van Luc Huyse te doorbladeren en niet veel later was mijn studiekeuze gemaakt. Ook wel omdat die nog vele opties open liet.”

Als student was Thyssen – in eigen woorden – “waarschijnlijk een braaf meisje.” Ze vond alle lessen interessant en studeerde met regelmaat. “Dat vond ik normaal, het was mijn enige verantwoordelijkheid. Ik kreeg door mijn studie een duidelijk zicht op recht en samenleving. Dat het recht ook maar een instrument is, een hefboom soms. Dat er geen juridische discriminatie is, bete-

kent nog niet dat er ook in de praktijk gelijke kansen zijn.”

Toen ze haar diploma op zak had, werd ze assistente Romeins Recht. “Ik had nog niet beslist of ik aan een doctoraat zou beginnen of niet, toen ik ontdekte dat men bij Unizo (*toen nog NCMV – red.*) iemand zocht om te sleutelen aan het statuut van meewerkende echtgenote. Ik ergerde me aan de discriminatie tussen mannen en vrouwen, en die wilde ik wat graag aanpakken. Tijdens mijn afscheidsdrink op de faculteit opperde iemand: ‘Dus jij wil in de politiek?’ Ik zag zelfs het verband niet. Maar blijkbaar had ik helderziende collega’s.”

Eerste rookverbod

Thyssen begon bij Unizo als juridisch adviseur, klom op tot hoofd van de studiedienst en was zelfs even secretaris-generaal. In 1986 ging ze twee dagen per week aan de slag op het kabinet van CVP-staatssecretaris Wivina De Meester – een keerpunt. “Unizo vroeg me dat, en ik zei ja, zoals het vaak gegaan is in mijn loopbaan. Samenwerken met Wivina was fantastisch. Ik zat elke avond wel tot half tien op mijn bureau, maar we realiseerden op korte tijd erg veel op het vlak van voedselveiligheid en gezondheid: het eerste rookverbod op openbare plaatsen in Europa, de eerste campagne om condoomgebruik te stimuleren, zelfs een Koninklijk Besluit over de tijdige vervanging van frituurvet. Na een tijdje ben ik in alle stilte lid geworden van de partij. Ik werkte voor een CVP-minister, ik wilde consequent zijn. Ik informeerde telefonisch naar de rekening waarop ik het lidgeld moest overschrijven (*lacht*). Politieke ambitie had ik nog steeds niet.”

In 1989 vroeg Herman Van Rompuy haar om op de Europese lijst te staan: “Ik zocht geen nieuwe uitdaging. Ik was begin dertig, stond aan het hoofd van een fijne ploeg en had de wereld aan mijn voeten. Maar er passeert een trein en je moet kiezen of je instapt. Uiteindelijk ben ik gezwicht voor het Europese aspect. Vanuit de studiedienst volgden we de evolutie naar vrij handelsverkeer binnen de Unie en de voorbereiding van het Verdrag van Maastricht. Europa straalde een aantrekkelijke dynamiek uit.”

Thyssen werd eerste opvolger op de lijst en kwam eind 1991, op haar 35ste, in het Europees Parlement. Overstemde de Europese hymne eventueel getik van haar biologische klok? “Ik ging volledig op in mijn werk. Voor mij is het oké zoals het gelopen is, maar als jonge ambitieuze vrouwen me hierover raad vragen, zeg ik hen wel eens dat ze er toch bewust over moeten nadenken.”

Loslaten geen optie

In Europa voelde Thyssen zich als een vis in het water: “Ik stortte me op voedselrichtlijnen – bekend terrein – na het eerste schandaal rond de Britse dolle koeien. Het Europees Parlement, dat voelde meteen als mijn heimat.” Een heimat dan wel, die zich drie weken per maand in Brussel bevond en één week in Straatsburg. “Ik heb daar 28 jaar gelogeed in hetzelfde hotel. Straatsburg is een mooie stad, maar als Europarlementslid heb je weinig tijd om daarvan te genieten. In het weekend hebben we de Elzas wel eens verkend – een aanrader. Maar voor de rest gaf die week in het buitenland weinig extra flair (*lacht*). Straatsburg was synoniem voor routine, tijdverlies en eindeloos in- en uitpakken. In het begin hadden we nog geen computer en zeulde ik met een kist documenten.”

Na drie jaar in Europa stapte Thyssen ook in de gemeentepolitiek in Oud-Heverlee: “Dat was op vraag van de lokale afdeling, die mijn stemmenpotentieel kon gebruiken. Ik ben veertien jaar gemeenteraadslid geweest en acht jaar eerste schepen. Ik vind elk beleidsniveau belangrijk en heb echt geïnvesteerd in mijn werk als schepen, maar de combinatie met Europa was niet evident. Mijn vergaderingen plande ik op vrijdag omdat het Parlement dan niet zetelt. En ik koos mijn bevoegdheden in functie van de haalbaarheid van de combinatie van de agenda’s. Zo gaf ik het lokale informatieblad een grondige make-over. Dan zat ik ’s avonds in Straatsburg of op een zondagvoormiddag artikels te herschrijven ... Ik had het waarschijnlijk meer moeten loslaten. Maar ik ben een perfectionist, ik doe de dingen graag zelf.”

Toen Thyssen in 2008 algemeen voorzitter van CD&V werd – goed geraden: omdat men het haar vroeg – gaf ze haar gemeentelijke bevoegdheden door aan de jonge generatie. “Ik kon niet op drie niveaus tegelijk actief zijn, en Europa loslaten was geen optie.”

Voetnotenlezer

Na de tegenvallende verkiezingsuitslag van 2010 nam Thyssen zelf ontslag. Ze kijkt er zonder hartzeer op terug: “Deelnemen aan



RAAD VAN BESTUUR
KU LEUVEN

Marianne Thyssen volgt Herman Daems op

Vanaf 1 juni 2020 volgt Marianne Thyssen professor Herman Daems op als voorzitter van de Raad van Bestuur van de KU Leuven.

Marianne Thyssen was de voorbije vijf jaar Europees Commissaris voor Werkgelegenheid, Sociale Zaken, Vaardigheden en Arbeidsmobiliteit en ook ondervoorzitter van de Europese Volkspartij. Op 1 juni van volgend jaar volgt ze professor Herman Daems op als voorzitter van de Raad van Bestuur van de KU Leuven.

Herman Daems werd op 1 januari 2012 voorzitter en had toen al een indrukwekkend palmares, zowel academisch als in het bedrijfsleven. Hij was bijna dertig jaar lang professor aan de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen, gespecialiseerd in strategisch management. Hij doceerde ook aan tal van buitenlandse universiteiten en *business schools*, waaronder die van Harvard. Herman Daems is ook voorzitter van de Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis, en bestuurder van verschillende binnen- en buitenlandse ondernemingen en non-profitorganisaties. Hij was ook kabinetschef van de Vlaamse minister van Economie en Media van 1995 tot 1998.

“Mevrouw Thyssen brengt heel wat relevante bestuurservaring met zich mee, die zeer nuttig zal zijn in haar nieuwe functie als voorzitter. Ik kijk alvast uit naar de samenwerking”, aldus rector Luc Sels. “Tegelijkertijd wil ik voorzitter Daems ook oprecht bedanken voor de voorbije zeven jaar. Als voorzitter van de Raad van Bestuur drukte hij mee zijn stempel op de strategie van de universiteit, vooral op het vlak van bestuur en innovatie. Zijn rijke bestuurservaring in verschillende sectoren is zeer waardevol geweest voor de KU Leuven.”

De Raad van Bestuur is het overkoepelende bestuursorgaan van de KU Leuven, dat de globale strategie vastlegt, de deelstrategieën goedkeurt en de uitvoering ervan evalueert. De 25 stemgerechtigde leden waken onder meer over het financiële evenwicht van de KU Leuven en zijn een aanspreekpunt voor het gevoerde beleid. Naast de rector, de drie groepsvicerectoren, de algemeen beheerder en twee student-bestuurders biedt de raad plaats aan 18 externe bestuurders.

Wie is Marianne Thyssen?

°1956,
Sint-Gillis-Waas

Gestudeerd
1974-1979: licentiaat rechten, KU Leuven

Loopbaan
1979-1980: assistent Faculteit Rechtsgeleerdheid, KU Leuven
1980-1991: juridisch adviseur, later directeur studiedienst bij het NCMV (Nationaal Christelijk Middenstandsverbond), het huidige Unizo
1986-1988: deeltijds juridisch adviseur kabinet Wivina Demeester, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Gehandicaptenbeleid

1991-2014: Europees Parlementslid
1995-2008: gemeenteraadslid en eerste schepen Oud-Heverlee
2014-2019: Europees Commissaris voor Werk en Sociale Zaken
Vanaf 1 juni 2020: voorzitter Raad van Bestuur KU Leuven

Privé
Woont in Oud-Heverlee
Gehuwd met Dirk Van Geystelen, gepensioneerd directeur-generaal Regie der Gebouwen

verkiezingen betekent: willen winnen en kunnen verliezen. Ik weet nog dat ik, toen de uitslagen binnenliepen, zei: ‘Mannen, ik draag vandaag mijn roze Armani-jasje. We gaan niet naar een begrafenis. We zijn de tweede partij, niet de laatste, en iedereen heeft hard gewerkt. Dit is niet het einde van de wereld, we moeten hier gewoon even door.’ Je weet op voorhand nooit hoe je in extreme situaties zult reageren, maar ik heb al vaker gemerkt dat ik kalm blijf wanneer anderen panikeran.”

Het was alsof ze wist dat de mooiste periode in haar carrière – de termijn als Europees Commissaris – nog moest komen. “Waar je als Europarlementslid op voorstellen reageert en amendementen schrijft, stippel je als Commissaris zelf het beleid uit. Ik kreeg gelukkig veel speelruimte van voorzitter Juncker: ik moest ervoor zorgen dat Europa weer een sociaal gelaat kreeg. Tijdens de crisisjaren was dat verwaarloosd. En om in tijden van globalisering, digitalisering en vergroening van de economie ook de doelstellingen van de sociale markteconomie te halen, was er werk aan de winkel. Ook de sociale dumping moest

“
Deelnemen aan verkiezingen betekent: willen winnen en kunnen verliezen. Toen de uitslagen binnenliepen, zei ik: ‘Mannen, ik draag vandaag mijn roze Armani-jasje. We gaan niet naar een begrafenis.’

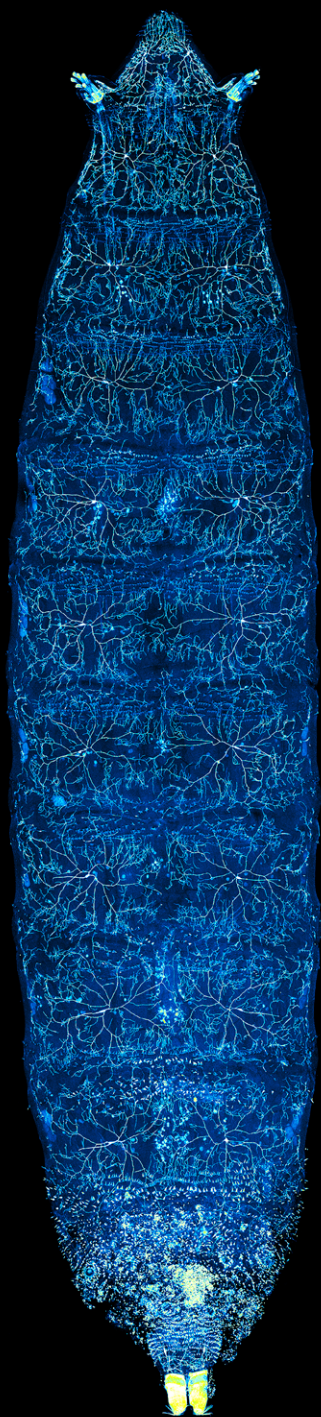
gestopt worden. Gelukkig kon ik daarvoor rekenen op een klein maar deskundig kabinet en op een grote administratie van ruim 800 mensen. Je moet die aansturen en zien dat je samen resultaten boekt.”

“Ik zou eerlijk gezegd niet weten hoe ik het had klaargespeeld zonder mijn jaren-

lange Europese ervaring. Ik heb professioneel nooit zoveel gegeven als de afgelopen vijf jaar en toch moest ik dingen loslaten. Zo kon ik gewoon niet alles zelf blijven lezen. Ik herinner me de voorbereiding van mijn wetsvoorstel om blootstellingslimieten vast te leggen voor kankerverwekkende stoffen op het werk. Ik las dat dossier in één ruk, tijdens het weekend, en stelde op maandag de vraag over een tegenspraak tussen een voetnoot op pagina 36 en een paragraaf op pagina 268. Dat was mijn administratie niet gewend. Maar het hield ze wel bij de les (*lacht*).”

Marianne Thyssen *went the extra mile*, zoveel is duidelijk. Morgen trekt ze de deur van Europa met een gerust hart achter zich dicht: “Ik heb het gevoel dat mijn inzet gerendeerd heeft.” Tegelijk is ze de eerste om haar verwezenlijkingen te relativiseren. Als ze na het interview poseert voor de fotograaf, en hij haar vraagt om de Europese vlag symbolisch dicht te vouwen, wordt ze zichtbaar ongemakkelijk. “Kom, we moeten redelijk blijven. Mijn vertrek is het einde van Europa niet! (*lacht*)”

BEELDIGE WETENSCHAP



© VIB - KU Leuven | Nikky Corthout

Kerstboom met hoorntjes? Psychedelische strijkplank?

Een larve van een fruitvlieg in kerststemming! Deze speciale variant belandde onder de confocale microscoop van Nikky Corthout. Zij werkt in het lichtmicroscopielaboratorium BioImaging Core van het VIB-KU Leuven Center for Brain and Disease Research. U raadt het al: Corthout maakt veel plaatjes. En dit was er eentje om u tegen te zeggen: “Deze foto bestaat eigenlijk uit 27 individuele foto’s die aan elkaar gelijmd zijn, en dat in 61 lagen van hoog naar laag. Zo leg je de hele 3D-structuur vast. In totaal heeft het tien uur geduurd om dit beeld te maken.”

Monnikenwerk dus. En dat om een piepklein beestje te onderzoeken: de *Drosophila melanogaster*. Gewone stervelingen vinden het een vervelend beestje dat rond de bananen in de fruitschaal hangt; onderzoekers gebruiken het diertje vaak voor genetische experimenten. Eén van hen is postdoctoraal onderzoeker

Roman Praschberger, die de foto van het beestje bestelde: “In dit geval hebben we de zintuiglijke zenuwcellen van het diertje fluorescerend gemaakt. Dat zijn de gele puntjes met uitlopers die je in elk segment van het lijfje ziet. Dat het hoofd bovenaan en de staart onderaan extra fel oplichten, is puur toeval. Die lichaamsdelen fluoresceren eigenlijk al vanzelf.”

“Ik werk in het Laboratorium voor Neuronale Communicatie onder leiding van professor Patrik Verstreken”, vervolgt Praschberger. “We gebruiken fruitvliegjes om na te gaan hoe genetische defecten kunnen leiden tot neurologische aandoeningen als parkinson of epilepsie. Aan de hand van deze zenuwcellen kunnen we nagaan hoe abnormale groei hun werking beïnvloedt.”

Of hoe ook ernstige materie een sfeervol plaatje kan opleveren.

Ilse Frederickx

VICERECTOR CHRIS VAN GEET WIL BREDER ENGAGEMENT VOOR UNIVERSITAIRE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

“We willen hier de hele universiteit bij betrekken”

Na een recent bezoek aan Ethiopië, waar ze nog maar eens de tastbare resultaten zag van langlopende projecten van Universitaire Ontwikkelingssamenwerking (UOS), is vicerector Chris Van Geet gemotiveerder dan ooit om het beleidsplan UOS verder uit te rollen. “Het sneeuwbaaleffect van samenwerking tussen Noord en Zuid is indrukwekkend.”

TEKST: Ine Van Houdenhove | FOTO: Alemtsehay Tsegay Beyene

In plaats van over ‘universitaire ontwikkelingssamenwerking’ spreekt vicerector Van Geet liever over samenwerking met onze partners in het Zuiden om de globale uitdagingen aan te pakken: “Illustratief voor die visie is de adviesraad die we hebben ingesteld met alumni uit de *Global South* die bij ons gedoctoreerd hebben. Dat zijn mensen uit verschillende werelddelen en domeinen, die in hun thuisland ieder heel wat verantwoordelijkheid opnemen. Zij geven advies over hoe we UOS het best aanpakken, ze leggen pijnpunten bloot, suggereren nieuwe initiatieven ... Dat vergroot de kennis en expertise van onze eigen universiteit.”

Nieuw vak

Het is de bedoeling van de universiteit om ons engagement ten aanzien van UOS te versterken: meer projecten, maar ook meer *stakeholders*, zegt vicerector Van Geet: “Naar analogie met de VN, die het hebben over de *whole of society*, streven wij ernaar alle geledingen van de universiteit te betrekken bij UOS, noem het de *whole of university*. Zo ontstaan er ook aan faculteiten die minder ervaring hadden op dat vlak schitterende initiatieven. Een mooi voorbeeld bij de Faculteit Letteren was de organisatie van een aantal lezingen met sprekers uit het Globale Zuiden, die hebben bijgedragen tot het ontstaan van een nieuw vak dat breed wordt aangeboden over verschillende opleidingen binnen de faculteit: L-Interculturaliteit. We streven er ook heel bewust naar om jonge onderzoekers te betrekken, studenten, en ook meer en meer leden van het administratief en technisch personeel.”

“Binnen VLIR-UOS, het agentschap voor universitaire ontwikkelingssamenwerking, krijgen we heel wat middelen om initiatieven op te starten, in alle soorten en maten. Er zijn de kleine zuidprojecten, die twee jaar lopen, en de iets grotere teamprojecten. Wat die laatste betreft hebben we bij de laatste call grote vooruitgang geboekt in het aantal toegekende projecten, wat de sterkere kwaliteit ervan bewijst. Er zijn projecten rond onderwijs en rond studentenmobiliteit. De meest langdurige en omvangrijke projecten zijn die rond institutionele interuniversitaire samenwerking (IUS), waar meerdere Vlaamse universiteiten en telkens één instelling uit het Zuiden bij betrokken zijn. Die lopen tien jaar, een termijn waarbinnen je een stevig partnerschap kan opbouwen, op een duurzame manier. Op dit moment is de selectie aan de gang voor vijf nieuwe IUS-programma’s.”

Elke IUS wordt gecoördineerd door één Vlaamse universiteit. De KU Leuven trekt momenteel nog vijf lopende IUS-partnerschappen in Peru, Oost-Congo, Tanzania, Ethiopië en Kenia, elk rond een bepaald thema. Het IUS-programma met de Keniaanse partner JKUAT beoogt bijvoorbeeld de uitbouw van een regionaal expertisecentrum voor peulvruchten.

“In het buitenland benijdt men ons om die IUS-projecten en bij uitbreiding ook om zo’n instelling als VLIR-UOS, die de Vlaamse universiteiten ondersteunt bij het samen projecten opzetten rond UOS. Ook met de andere universiteiten binnen LERU, het netwerk van Europese onderzoeksuniversiteiten, wordt trouwens goed samengewerkt; onze universiteit is trekker van de ad-hocwerkgroep van LERU rond UOS.



“
Chris Van Geet:
Wat me persoonlijk echt trof is het voorbeeld van Congolese artsen die bij ons zijn gedoctoreerd en vervolgens als arts aan de slag gegaan zijn in Congo. Elke maand storten ze nu 50 dollar in een fonds waarmee ze labomateriaal aankopen voor studenten en jonge onderzoekers.

Een heel bijzondere invulling van UOS zijn de vier MOOC's – *massive open online courses* – die heel recent werden voorgesteld en die hun oorsprong vonden bij een idee vanuit de Interfacultaire Raad voor Ontwikkelingssamenwerking (IRO) van de KU Leuven en het Global Minds-programma van VLIR-UOS. Ze werden ontwikkeld door onderzoekers van onze universiteit in samenwerking met partners uit het Zuiden: “In drie MOOC's komen specifieke duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) rond respectievelijk water, bodem en voeding aan bod, de vierde gaat meer algemeen over de 17 SDG's die de VN hebben opgesteld.” Die duurzame ontwikkelingsdoelstellingen vormen trouwens voor alle initiatieven rond UOS een kader en bron van inspiratie, zegt vicerector Van Geet.

Sandwichbeurzen
Tegelijk staat academische capaciteitsversterking aan de partnerinstellingen in het Zuiden centraal, zowel op individueel als

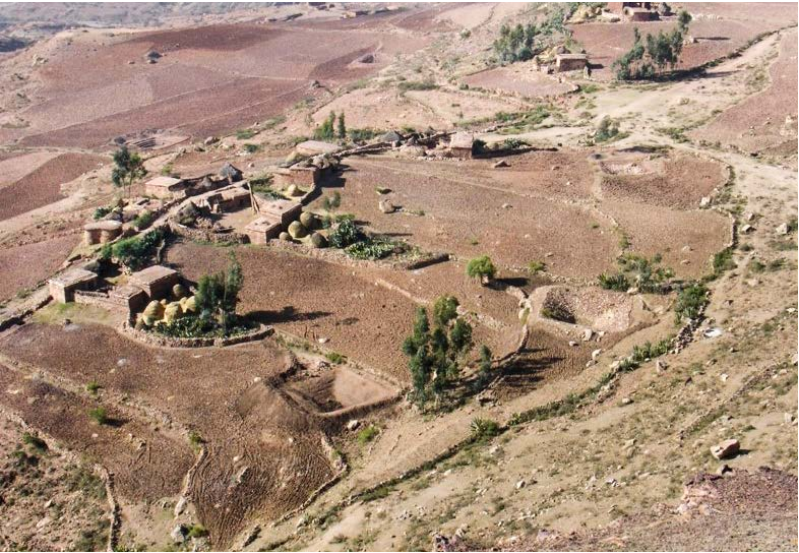
op institutioneel niveau. Van Geet: “Eén van de belangrijkste instrumenten die we daarvoor hebben zijn doctoraatsbeurzen. Zo zijn er tien ‘sandwichbeurzen’ met financiering door Global Minds, waarbij de doctorandus een promotor in het Zuiden heeft en één in het Noorden, en zijn of haar tijd tussen beide landen verdeelt. Ook het Marc Vervenne-fonds financiert een aantal sandwichbeurzen, net als het nieuw opgerichte Paco-fonds, waarbij Paco staat voor ‘Partnerschap voor capaciteitsopbouw’. Daarnaast hebben we nu ook tien voltijdse doctoraatsbeurzen gefinancierd met eigen onderzoeksmiddelen van de universiteit, de Zuidbeurzen.”
“Alles bij elkaar kunnen we vandaag meer dan twintig doctoraatsbeurzen aanbieden. We zien dat de meeste doctorandi terugkeren naar hun thuisinstelling en daar heel snel veel verantwoordelijkheid opnemen. Iets wat me persoonlijk echt trof, is het voorbeeld van Congolese artsen die, nadat ze bij ons zijn gedoctoreerd en als arts aan de slag gegaan zijn in Congo, elke maand 50 dollar storten in een fonds waarmee ze labomateriaal aankopen voor studenten en jonge onderzoekers.”

Sneeuwbaaleffect
Voor ze als vicerector bevoegd werd voor universitaire ontwikkelingssamenwerking was professor Van Geet ook al promotor van verschillende VLIR-UOS-onderzoeksprojecten, en actief lid van LUMOS, Leuvense Universitaire Medische Ontwikkelingssamenwerking en Solidariteit. “Weinig mensen weten dat het sinds lang de traditie is dat de UZ Leuven, op uitdrukkelijk voorstel van de Medische Raad, hun middelen – die voor een niet onbelangrijk deel uit artsenhonoraria bestaan – deels mee investeren in LUMOS. Met dat niet onaanzienlijke budget werken we in een viertal landen in Afrika – DR Congo, Kameroen, Benin en Rwanda – samen aan capaciteitsversterking in de biomedische sector.”
“Het is fijn om als vicerector nu op een ander niveau betrokken te zijn. Samen met een sterke IRO en met een team heel competente en geëngageerde medewerkers van de dienst internationalisering

Vicerector Chris Van Geet (*links*) tijdens het bezoek aan Ethiopië in augustus. “Capaciteitsversterking werkt.”

kan je veel verwezenlijken. In augustus heb ik met de rector drie universiteiten bezocht in Ethiopië. Met de universiteiten van Arba Minch, Mekelle en Addis Abeba hebben we partnerschappen afgesloten. Met Mekelle University liep meer dan tien jaar lang een project, gecoördineerd door de KU Leuven. Het is indrukwekkend om te zien hoe men er door dit partnerschap in is geslaagd om onder meer van een heel dorre regio, waar geregeld hongersnood voorkwam, door een wetenschappelijk onderbouwd bodem- en irrigatiebeleid een vruchtbaar gebied te maken. Als je foto's ziet van die streek vroeger en nu, dan is

dat een gigantisch verschil. Zoiets heeft uiteraard een enorme impact op de hele maatschappij: goede voeding is één van de kernvoorwaarden om economie te laten bloeien en een vermindering van de kindersterfte te zien.”
“Aan Mekelle University werd tijdens ons bezoek trouwens een *Belgium Park* onthuld, als aandenken aan de hechte samenwerking. Zo'n langdurige samenwerking heeft een echt sneeuwbaaleffect op een universiteit, wat betreft het autonoom aantrekken van externe financiering en het opstarten van nieuwe projecten ... Die capaciteitsversterking werkt.”



© Ingezonden

Hagere Selam in Ethiopië in 1995 (*boven*) en in 2016. Vicerector Chris Van Geet: “Het is indrukwekkend om te zien hoe men erin geslaagd is om van een heel dorre regio, waar geregeld hongersnood voorkwam, door een wetenschappelijk onderbouwd bodem- en irrigatiebeleid een vruchtbaar gebied te maken.”



© Ingezonden

OP
KOT



YSALINE-DÉSIRÉE VAN HIMBEECK, 'ZERO WASTE'-AMBASSADEUR

“De Japanse cultuur leert ons dat eenvoudig mooi en luxueus kan zijn”

De vuilnisbak in het kot van Ysaline-Désirée Van Himbeek is opvallend leeg en dat wil ze graag zo houden. Sinds ze twee jaar geleden in de documentaire *A Plastic Ocean* zag hoe schildpadden sterven door de plasticsoep in zee, is de studente ingenieurswetenschappen een aanhanger van de zero waste-filosofie.

“Van kindsbeen af verslind ik natuurdocumentaires; ik ben vooral gefascineerd door het diepzeeleven”, vertelt Ysaline. “Dat net dat zo bedreigd wordt door onze spilzucht vond ik schokkend. Ik wilde iets doen. Als nieuwsuitzendingen aandacht besteden aan de klimaatopwarming gaat het altijd over de problemen en zelden over oplossingen: erg frustrerend. Om die reden deel ik op mijn ‘Ysagreen’-account op Instagram tips en ideeën over zero waste. Op een niet-opdringerige, eerder aanmoedigende manier. Als je mensen aanvalt op hun levensstijl zullen ze niet openstaan voor wat je te vertellen hebt.”

Ysaline is niet alleen geïntrigeerd door de wonderen van onze planeet, maar ook door die van de mens en zijn lichaam. “Daarom heb ik twee jaar geneeskunde gestudeerd. Toen ik merkte dat ik de wiskunde te hard miste, maakte ik de switch naar ingenieurswetenschappen. Ook bij fysische processen in het lichaam komt er fysica en wiskunde kijken, dus wie weet kan ik mijn kennis als ingenieur ooit in een medische context gebruiken?”

01/ Drinkbus

“Nadat ik de documentaire *A Plastic Ocean*

had gezien, ging ik op zoek naar meer informatie over zero waste. Een eerste belangrijke stap bleek heel eenvoudig: een drinkbus kopen. Plastic wegwerpflesjes zijn bijzonder vervuilend, als je weet dat er drie liter water nodig is om een fles water van één liter te produceren. Het bovenste gedeelte van mijn metalen drinkbus, met de dop, kun je er makkelijk afschroeven. Handig om de fles grondig uit te wassen. Want dat is soms een probleem bij drinkbussen: dat je ze niet goed proper krijgt. Sinds ik deze drinkbus heb, drink ik veel meer water. Het is dus ook een gezonde keuze. Ideaal voor een student bovendien, want door kraantjeswater te gebruiken bespaar je.”

02/ Shampoo bar

“Er zijn mogelijkheden om meer plasticvrij te leven waar je niet meteen bij stilstaat. Zo was het bestaan van de shampoo bar een ontdekking voor mij. Dit stuk roze zeep heeft precies hetzelfde schuimende effect als gewone shampoo. Een groot verschil is dat er minder ingrediënten in zitten. Wél is het zo dat een shampoo bar geconcentreerder is en je dus meer water moet gebruiken. Een belangrijk pluspunt is dan weer dat mijn haar nu veel gezonder aanvoelt. Er komen steeds meer verpakkingsvrije winkels, dus zijn shampoo bars ook makkelijker te vinden.”

03/ Japanse afbeelding

“Twee jaar geleden bezocht ik Tokio. Toen ik weer in België landde, verlangde ik al terug naar Japan (*lucht*). Als aandenken

bracht ik deze poster op doek mee. Wat ik er zo leuk aan vind, zijn de verwijzingen naar de Japanse traditie: een tempel, de bloesem van de sakura-kersenboom, de berg Fuji ... Ik heb enorm veel respect voor de zorgzaamheid die Japanners aan de dag leggen. Let er maar eens op hoe elegant hun kalligrafie is. Of de dessertjes die ze voorschotelen: dat zijn kunstwerkjes waar véél arbeid en liefde in is gesloten. Ik zie wel wat overeenkomsten met de ecologische beweging en mijn verlangen om minimalistisch te leven. De traditionele Japanse cultuur toont ons dat eenvoudig mooi en zelfs luxueus kan zijn. Die visie staat in scherp contrast met de moderne consumptiemaatschappij.”

04/ Gitaar

“Zingen is mijn grootste hobby. Altijd al geweest. Als kind zat ik in twee koren. Toen ik in het derde middelbaar een stembreuk kreeg, evolueerde ik van een sopraan naar een alt. In het zesde middelbaar ben ik ermee gestopt uit tijdsgebrek. Toen ik een tijdje geleden opnieuw begon met zingen, had ik wat schrik dat ik de hoge noten niet meer zou halen. Na een aantal zanglessen bleek ik toch nog een vrij hoog bereik te hebben. Nu ik weer oefen, besef ik hoe hard ik het zingen heb gemist. Het is een vorm van zelfexpressie waar je niet veel voor nodig hebt. Ik speel een beetje gitaar, goed genoeg om mezelf te begeleiden. Op mijn kot staat deze elektrische Stag. Ik speel er onversterkt op, om de lawaaihinder voor de andere kotbewoners te beperken. Ik wil mezelf niet té veel druk opleggen, maar ooit zou ik toch graag meedoen aan *The Voice*.”

Ligging
Dirk Boutslaan

Prijs / opp.
580 euro / 17 m²

Vrouw des kamers
Ysaline-Désirée Van Himbeek (20) zit in haar eerste bachelorjaar ingenieurswetenschappen.

Plus
“Omdat dit een duplex is, kan ik boven slapen. Door het dakraam zie ik vanuit mijn bed de sterrenhemel: zeker in de winter maakt dat het extra gezellig.”

Minus
“Omdat ik op de vierde verdieping zit, duurt het lang voor er warm water uit de kraan komt.”

TEKST: Peter Van Dyck
FOTO'S: Rob Stevens

Alumnireizen 2020: een greep uit het aanbod

EXCLUSIEVE BESTEMMINGEN, BEGELEIDING DOOR KU LEUVEN EXPERTEN EN UITSTEKEND GEZELSCAP VAN MEDEALUMNI

De reizen worden uitgewerkt door erkende reisbureaus. Het reisaanbod 2020 vindt u op alum.kuleuven.be/alumnireizen

* in voorbereiding

- **Zuid-India**: 25 maart - 8 april
- **Baden-Württemberg**: 2 - 7 juni
- **Israël - Jordanië**: 31 oktober - 8 november
- **Istanboel - Sagalassos**: 3 - 8 mei*
- **Italië**: september*
- **New York**: 4 - 11 november
- **Armenië**: 3 - 12 mei
- **Zuid-China**: september - oktober*

KU Leuven Alumni. Gisteren heeft toekomst.

KU LEUVEN

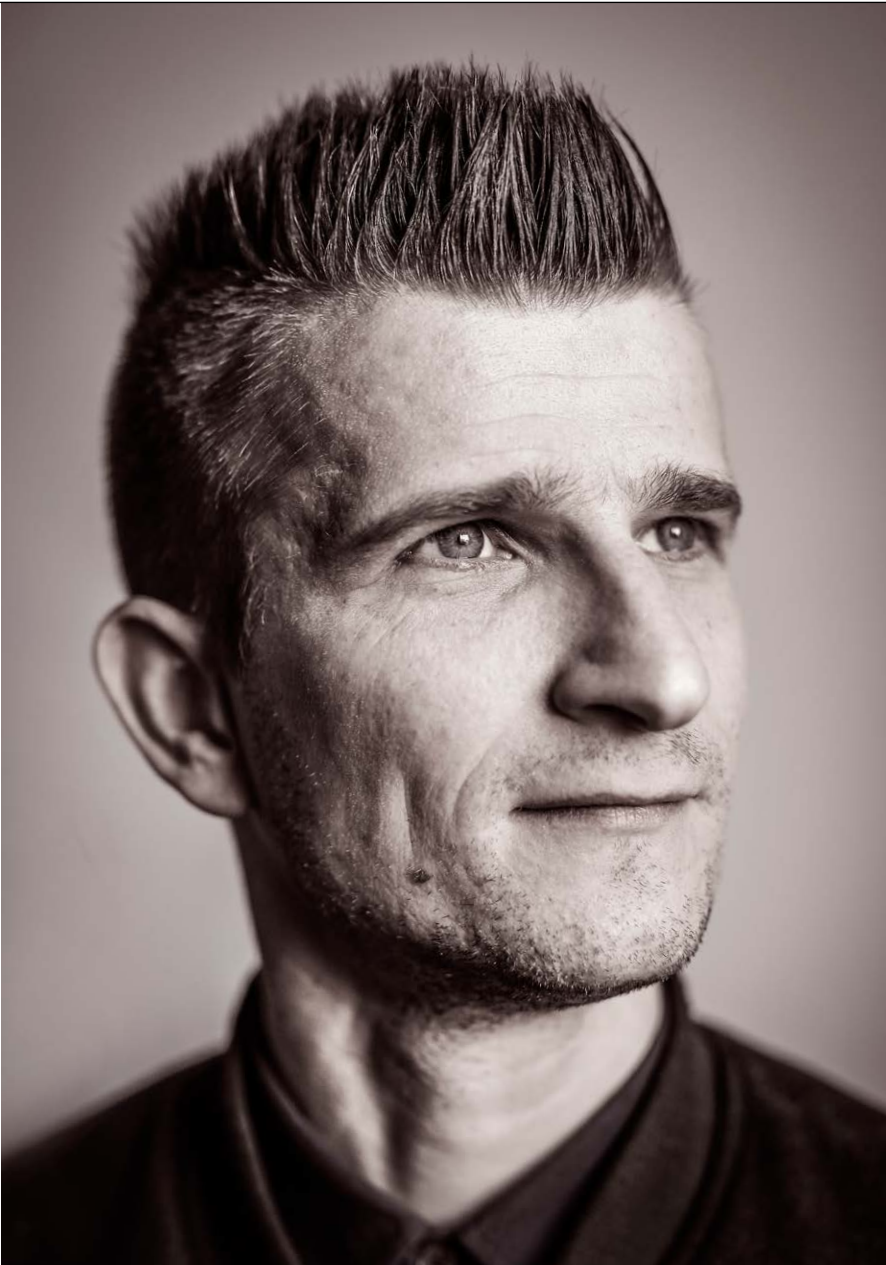


In 23 vragen naar hoofd en hart van Pieter R. Adriaens

Pieter R. Adriaens: “Ik kan behoorlijk opvliegend zijn. Gelukkig heb ik als kind piano leren spelen en niet viool (*lacht*).”

Professor Pieter R. Adriaens (40) is verbonden aan het Centrum voor Logica en Filosofie van de Wetenschappen.

TEKST: Ine Van Houdenhove | FOTO: Rob Stevens



© KU Leuven | Rob Stevens

“Ik moet af en toe even ontsnappen aan het systeem”

01/ Wat wilde u ‘later’ worden?

“Naast filosofie voelde ik me in mijn jeugd vaagweg aangetrokken tot elektrotechniek – ik demonteerde af en toe een radio en ik heb later nog even getwijfeld tussen opnametechniek studeren en doctoreren. En tot muziek – tot dit jaar speelde ik in een band, Grim, die klassieke muziek transformeerde tot filmische postrock en die drie platen heeft opgenomen.”

02/ Zou u vandaag dezelfde studiekeuze maken?

“Misschien zou ik eerder voor psychiatrie gaan. Ik werk nu vooral rond de geschiedenis en filosofie van de psychiatrie, maar ik zou ook wel graag af en toe een patiënt zien. Ik sluit niet uit dat ik ooit een praktijk begin als psychoanalyticus.”

03/ Hebt u een motto?

“*Groots en meeslepend wil ik leven*, van Marsman, vind ik wel mooi. Ik hou ook van de vrolijke tragiek die erin vervat zit: zo’n leven is iets waar veel mensen van dromen, maar wat weinigen geven is.”

04/ Welk boek ligt er op uw nachtkastje?

“De *Patrick Melrose Novels* van Edward St Aubyn, het relaas van een ongelukkige jeugd in de Britse aristocratie.”

05/ Aan welk project zou u meteen beginnen als geld geen factor was?

“Ik ben bezig met het uitdenken van een tentoonstelling in het Museum Dr. Guislain in Gent over de rol van dieren in de geschiedenis van de psychiatrie en de geestelijke gezondheidszorg. Ik mik op 2022, bij de 150ste verjaardag van Darwins *The Expression of the Emotions in Man and Animals*. Het zal er wel van komen, maar ik kan nog wat fondsen gebruiken.”

06/ Wat is uw beste eigenschap?

“Eigenzinnigheid, het verlangen mijn eigen meanderende weg te volgen.”

07/ Waaraan hebt u een hekel?

“Aan Trumpiaanse domheid, hufterige arrogantie, gebrek aan bescheidenheid ... Er schuilt een groot gevaar in het miskennen van onwetendheid.”
“En ik erger me aan slaafse volgzaamheid, meelopers, kuddegeest. Om het met Kant te zeggen: durf zelf te denken. Er zit schoonheid in het nemen van de andere route.”

“

Ik erger me aan Trumpiaanse domheid, hufterige arrogantie, gebrek aan bescheidenheid ... Er schuilt een groot gevaar in het miskennen van onwetendheid.

08/ Wat is uw meest onhebbelijke karaktertrek?

“Ik kan behoorlijk opvliegend zijn. Gelukkig heb ik als kind piano leren spelen en niet viool (*lacht*).”

09/ Welke persoonlijke bezitting bewaart u voor het nageslacht?

“Ik heb een bescheiden collectie mechanische uurwerken. Het is begonnen met het zakhorloge van mijn grootvader. Ik hou

van het getik, ik ben gefascineerd door zo’n semi-autonoom object. En ik vind het leuk dat ik ze later kan doorgeven aan mijn kinderen. Maar het is niet zoals in die lullige reclame voor dat luxemerk, ik koop ze in de eerste plaats voor mezelf.”

10/ Wat is de ergste job die u ooit hebt gedaan?

“Een vakantiejob in een supermarkt, aan de kaas- en vleesstand. Ik herinner me nog goed een bak met lillende hersenen – ik heb nooit geweten welke hersenen.”

11/ Wat is de belangrijkste les die het leven u heeft geleerd?

“Ik ben pas de voorbije jaren het reizen gaan waarderen, met name alleen reizen, waar ik vroeger als de dood voor was. Het beseft dat je ook alleen, op een onbekende plek, rust en geluk kan vinden.”

12/ Wat was het meest pakkende moment van uw loopbaan tot dusver?

“Het moment dat ik hoorde dat ik een aanstelling zou krijgen aan de universiteit. Ik was toen erg ontroerd en moest aan het slot van *De avonden* denken: ‘*Het is gezien*’, mompelde hij, ‘*het is niet onopgemerkt gebleven*.’”

13/ Van welke gewoonte zou u af willen?

“Neuspeuteren.”

14/ Wat zit er in uw cd-speler?

“Richard Hawley. Fantastische muziek.”

15/ Wat is het dichtste dat u ooit bij de dood geweest bent?

“Voor een hypochonder is dat dagelijks kost (*lacht*). Maar de realiteit is dat ik zelfs nog nooit bewusteloos ben geweest.”

16/ Wat houdt u wakker ’s nachts?

“Soms oorsuizen. Verder niet veel.”

17/ Wanneer bent u het bangst geweest?

“Mijn vrouw heeft allerlei beperkingen en lijdt chronische pijn. Met de jaren hebben we ermee leren leven. Maar er zijn toch dieptepunten geweest waarop ik bang was dat ik misschien ooit alleen verder zou moeten.”

18/ Wat was uw meest recente vakantiebestemming?

“Met mijn dochter van tien naar Toscane, waar we bij vrienden logeerden en met de auto het landschap doorkruisten.”

19/ Waarop bent u het meest trots?

“Op mijn gezin, mijn job, mijn vrienden. We staan er niet altijd bij stil dat het toch veel energie en moeite kost om een goed leven uit te bouwen en in stand te houden.”

20/ Wat zou u graag beter kunnen?

“Muziek maken. Ik speel technisch goed, maar ik zou creatiever willen zijn, zelf dingen willen kunnen maken. Bij Grim speelde ik Fender Rhodes, een mooi maar lastig te beheersen toetsinstrument.”

21/ Is er iets waar u al lang van droomt om te doen?

“Gaan leven op een berg in het zuiden. Al zou dat met de familie wel lastig worden. In afwachting probeer ik af en toe even in een homeopathische dosis te ontsnappen aan het systeem. Een paar dagen met de hond op een berg voor me uit gaan zitten staren. Daarna kan ik er weer tegen.”

22/ Welke hobby bewaart u voor uw pensioen?

“Opnieuw meer piano spelen.”

23/ Wat zullen we over vijftig jaar onbegrijpelijk vinden?

“Het overmatig gebruik van middelmatige medicatie in de geestelijke gezondheidszorg.”



Gebruiksaanwijzing
voor de hedendaagse mens

Goede tijden, slechte tijden

Met het einde van *Campuskrant* komt ook deze rubriek tot stilstand. Tijd voor een eindafrekening, met deze vrolijke vraag: is onze moderne tijd nu *the best of times* of *the worst of times*? Beleven we het voorlopige hoogtepunt van het antropoceen? Of staan we aan de rand van een zelfgegraven afgrond? TEKST: Wouter Verbeylen | ILLUSTRATIE: Gudrun Makelberge

Heeft het heden nog veel toekomst? De publieke opinie pingpongt tussen vooruitgangsoptimisme en doemdenken. Wat voor de ene realisme is, is naïviteit voor de ander. Dus trokken we naar een filosoof om op onze véél te grote vraag een – liefst definitief – antwoord te formuleren. Toon Vandeveld is oud-decaan van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte, en publiceert vaak over geld, geweten en geluk. In *Campuskrant* schoof hij de voorbije decennia geregeld aan voor een portie nuance, een begrip dat de laatste tijd wat op zoek is naar zichzelf. Hij krijgt hier – letterlijk – het laatste woord. “De beste of de slechtste der tijden? Charles Dickens schreef dat het beide was, tegelijk. We leven in de beste én de slechtste, afhankelijk van je bril. Ik ben zelf optimistisch als ik de pessimisten bezig hoor (*lacht*). En waar we ons nu écht bevinden, zal pas achteraf blijken.”

Onvoorstelbaar goed

Eerst de harde cijfers. En die liegen er niet om, zegt Vandeveld: gemiddeld hebben we het op onze aardbol nooit zo goed gehad. “De extreme armoede is wereldwijd geweldig gedaald. Minder dan tien procent van de wereld lijdt nog honger – al moet je daar meteen bij zeggen dat dat, door de bevolkingsgroei, nog altijd 700 miljoen mensen zijn. Steeds meer kinderen kunnen naar school, de toegang tot de gezondheidszorg neemt toe, de levensverwachting stijgt. Natuurlijk, dat zijn statistische gemiddelden. Als je in Irak, of Syrië, of Haïti leeft, dan heb je daar bitter weinig aan.”

“Of je vandaag pessimist of optimist bent, hangt er dus maar vanaf op welk deel van de werkelijkheid je je wilt richten. Ja, je kunt focussen op het negatieve. Europa doet het goed, maar buiten Europa is de wereld grimmiger. Onze Europese wereld gedooft en veronderstelt zelfs al die mensen die verdrinken in de Middellandse Zee. Als je het zo bekijkt, kleeft er iets gruwelijks aan ons eilandje van welvaart. Het is ook lang niet overal beter dan vroeger. In Latijns-Amerika zijn er plekken die nog niet zo lang geleden toeristische bestemmingen waren, waar het nu levensgevaarlijk is op straat. Toen ik jong was kon je over land, met autostop en gammele bussen, van hier naar India trekken. Vandaag riskeer je op die route, in Pakistan of Afghanistan, onthoofd te worden. Dat is óók de realiteit. Maar is het de hele realiteit? Nee, veel zaken gaan onvoorstelbaar goed.”



En toch hoor je, zelfs in een economisch welvarend Europa, ‘dat het vroeger beter was’. “Dat gevoel leeft dan vooral bij de babyboomgeneratie. Die hebben na WO II een enorme economische vooruitgang gekend: drie, vier procent groei, jaar na jaar. Nu groeien we met moeite één procent. Dat voelt niet meer als vooruitgaan. En wat we nog hebben aan groei, gaan we voor een groot deel aan solidariteit moeten spenderen. Aan de vergrijzing en aan gezondheidszorg. Aan migratie: mensen die aan onze deur kloppen, en die we ook nodig gaan hebben, maar die we toch eerst zullen moeten opvangen en integreren. En het klimaat natuurlijk: dat gaat allemaal veel geld kosten.”

“Maar dat we stilstaan, is dus fout. Hoe vaak is er geen wereldwijde achteruitgang voorspeld? Die is er nooit gekomen.”

Doem van toen

We bespeuren ook een angst dat alles, ook Europa, uit balans dreigt te raken. Door impulsieve wereldleiders, door wispelturige burgers. “Er heerst een soort stuurloosheid in Europa, dat klopt. Een gevoel van controleverlies, nu het centrum van de wereld verschuift naar Azië. Europa maakt nog maar tien procent van de wereldbevolking uit, en is de controle kwijt sinds de dekolonisering.”

“Maar waar ik me écht grote zorgen over maak, is het verlies van legitimiteit van de democratie. Goed bestuur wordt niet meer beloond in de stembus. Daar begint een systematiek in te zitten: er zijn ondertussen in Europa te veel voorbeelden van regeringen die relatief goed werk leverden en toch werden afgestraft. Ook bij ons zie je de gevolgen bij de regeringsvorming: men heeft er geen zin in, er valt geen eer meer mee te ha-

len. Op termijn is dat gevaarlijk. Als de democratie niet meer goed werkt, wordt ze op een bepaald moment in vraag gesteld. Dat zie je met je ogen toe.”

De geest van de jaren 1930 waart weer rond, zegt de doemdenker dan. “Dat nu ook weer niet. Het fascisme en het communisme, het wegcijferen van het individu, de identificatie met reusachtige massa’s, met één groot maatschappelijk project: dat hebben we in Europa wel gehad, denk ik. Daar is geen enthousiasme meer voor bij de jeugd. Ik merk dat aan mijn studenten. Als ik ze vertel dat mijn vader tijdens WO II zijn leven heeft geriskeerd voor zijn vaderland: voor hen is dat iets totaal absurds, iets uit duistere, lang vervlogen tijden. Je leven inzetten voor een ideaal, een partij, een vakbond? Een paar jaar willen ze dat nog proberen, desnoods (*lacht*).”

“De bekoring van geweld, zoals ze in de jaren 30 bestond, die leeft nog hooguit bij kleine groepjes. Ik zie het in mijn tijd niet meer samenklitten tot een grote beweging. De relatieve vrede die we nu al 75 jaar lang kennen in Europa: dat is echt iets nieuws in de geschiedenis, en dat gaat niet meteen verdwijnen. Dat is de gok van de vooruitgangsoptimist in mij: mensen hebben geleerd dat handel drijven met elkaar véél voordeliger is dan oorlog voeren. (*aarzelt*) Ik probeer ook maar de tijd te lezen. Morgen kunnen een paar grote naties dat vergeten zijn.”

Een soort eenzaamheid

Denkt de optimist in Vandeveld dat technologie ons kan redden, op maatvlak bijvoorbeeld? “Ik heb zelf nooit geloofd dat technologie alles oplost. Maar vandaag geloof ik er wel harder in dat het onze redding kán zijn dan twintig jaar geleden. De grote creativiteit, de grote utopieën van vandaag zijn daar te vinden, bij de ingenieurs. Zon-

der nieuwe technologie moet je over het klimaat wel héél pessimistisch worden. Een wereldwijde mentaliteitswijziging: hoe doe je dat? Hoe gaan we de hele mensheid op één lijn krijgen? In Europa lukt dat nog een klein beetje, maar verder? De VS zijn uit het klimaatakkoord van Parijs gestapt. De Chinezen doen zagezegd mee, maar bouwen ondertussen evenveel nieuwe kolencentrales als er in heel Europa staan. Pas op, de investeringen in technologie zullen reusachtig moeten zijn, en ook daar zullen we de politiek van moeten overtuigen. Maar de kans dat dat uiteindelijk gebeurt, lijkt me groter dan dat er wereldwijde soberheid komt.”

Van de wereld naar onze navel: sociale media, toch ook heerlijke nieuwe technologie, lijken soms meer te ontwrichten dan te verbinden. “Dat is zo’n paradox van moderne technologie, dat er het beste en het slechtste mee mogelijk is”, zegt Vandeveld. “We hebben vandaag veel betere communicatiemiddelen, en dat is op zich geweldig. Maar het maakt tegelijk de manipulatie van publieke opinies veel makkelijker. En ik vraag me ook af of er niet een soort eenzaamheid verhuuld zit in al die verbondenheid. Het is niet omdat je geconnecteerd bent met massa’s mensen, dat onze aloude existentiële problemen plots opgelost zijn: hoe ga ik om met vriendschap, met liefde? Mijn studenten staan tijdens de pauze allemaal op hun gsm te tokkelen. Hooguit een paar babbelen met elkaar. Maakt de virtualisering van de wereld het mensen makkelijker om te leven of juist moeilijker? Ik durf het echt niet te zeggen.”

Tijd voor het laatste woord, professor Vandeveld. “Mag ik hier dan nog één fenomeen noemen dat me geweldig optimistisch stemt? Al die jonge zelfbewuste vrouwen die nu naar voren treden in de klimaatprotesten. In mei ’68 waren de studentenleiders allemaal mannen, met hooguit hier en daar een meisje dat de koffie mocht brengen. Nu moet je op de foto’s van de klimaatmarsen zoeken naar een jongen. Ik zie het ook in mijn lessen: mijn publiek bestaat voor de grote meerderheid uit vrouwen. De universiteit én de maatschappij zullen vervrouwelijken, aan een verbazingwekkend tempo, het is nu al bezig. Ik voorspel: de wereld zal er over twintig jaar helemaal anders uitzien doordat er dan veel meer vrouwen aan het roer staan.”

Conclusie:

De wereld draait nog even door. Zelfs na de laatste *Campuskrant*.



Toon Vandeveld:
Vandaag geloof ik harder dat technologie onze redding kan zijn dan twintig jaar geleden. De grote creativiteit, de grote utopieën van vandaag zijn daar te vinden, bij de ingenieurs.

Zit er niet een soort eenzaamheid verhuuld in al die online verbondenheid? Het is niet zo dat onze aloude existentiële problemen nu plots opgelost zijn: hoe ga ik om met vriendschap, met liefde?